

SEANCES DU JEUDI 1er JUIN 1989
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 1 JUNI 1989ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU MATIN
OCHTENDVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 2400.

DECES D'UN ANCIEN SENATEUR:

Page 2400.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1989.

Projet de loi ajustant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1988.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Schellens, rapporteur, Anthuenis, Bouchat, Jan Leclercq, Grosjean, Appeltans, Cardoen, p. 2400.

Projet de loi portant approbation de la Convention Benelux concernant la coopération transfrontalière entre collectivités ou autorités territoriales, faite à Bruxelles le 12 septembre 1986.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Wyninckx, rapporteur, Suykerbuyk, M. Tindemans, ministre des Relations extérieures, p. 2410.

Discussion et vote de l'article unique, p. 2413.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 2410.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1988-1989

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 2400.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR:

Bladzijde 2400.

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1989.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1988.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Schellens, rapporteur, Anthuenis, Bouchat, Jan Leclercq, Grosjean, Appeltans, Cardoen, blz. 2400.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Benelux-overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten, opgemaakt te Brussel op 12 september 1986.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Wyninckx, rapporteur, Suykerbuyk, de heer Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen, blz. 2410.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 2413.

REGLING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 2410.

2 feuilles/vellen

330

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

M. Mouton, secrétaire, prend place au bureau.
De heer Mouton, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 5 m.
De vergadering wordt geopend te 10 h 5 m.

CONGES — VERLOF

MM. Belot, pour raison de santé; Blanpain, pour d'autres devoirs; Sprockeels, malade, et Mme Herman-Michielsens, en mission à l'étranger, demandent un congé.

Verlof vragen: de heren Belot, om gezondheidsredenen; Blanpain, wegens andere plichten; Sprockeels, ziek, en mevrouw Herman-Michielsens, met opdracht in het buitenland.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

MM. Declerck, pour d'autres devoirs; Lenfant, à l'étranger, et Content, malade, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Declerck, wegens andere plichten; Lenfant, in het buitenland, en Content, ziek.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR

DECES D'UN ANCIEN SENATEUR

De voorzitter. — Dames en heren, de Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Hendrik Kuylen, gewezen gecoöpteerd senator.

Le Sénat a appris avec un vif regret le décès de M. Hendrik Kuylen, ancien sénateur coopté.

Uw Voorzitter heeft de familie van ons betreurd gewezen medelid het rouwbeklag van de vergadering betuigd.

Votre Président a adressé les condoléances de l'assemblée à la famille de notre regretté ancien collègue.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1988

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1989

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1988

Discussion générale

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van de ontwerpen van wet betreffende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

Nous abordons l'examen des projets de loi relatifs au budget des Postes, Télégraphes et Téléphones.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Schellens, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, tijdens de budgetcontrole 1988 werd de dotatie van de Regie der Posterijen van 7 000 miljoen teruggebracht op 5 850 miljoen. Na deze operatie bedraagt de totale overheidsbijdrage voor het jaar 1988 13,9 miljard.

Deze vermindering van de dotatie kon door de Regie der Posterijen worden gedragen omdat enerzijds de exploitatie-ontvangsten omwille van de uitzonderlijke conjunctuur 5 pct. hoger lagen dan oorspronkelijk was geraamd en omdat anderzijds de effectieve personeelsuitgaven ruim 2 pct. lager lagen dan bij het opstellen van de begroting.

De heer Henrion, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Door de installatie van de nieuwe regering kwam het departement Posterijen, Telegrafie en Telefonie opnieuw onder het gezag van een minister. Deze overgang van staatssecretaris naar minister had een totale meeruitgave van 4,4 miljoen frank tot gevolg.

De begroting 1989 die ter bespreking voorligt werd opgesteld overeenkomstig de regeringsbeslissingen die ten grondslag lagen aan het opstellen van de rijksmiddelenbegroting 1989. Deze beslissingen betekenen voor de Regie der Posterijen een vermindering van de dotatie met 900 miljoen. Voor de Regie van Telegrafie en Telefonie houden ze de invoering in van een monopolierente van 1 pct. op het omzetcijfer verkregen uit monopolieactiviteiten alsmede de opheffing van een anomalie die erin bestond dat het bedrijf de onroerende voorheffing waarvan het was vrijgesteld toch in mindering bracht van het belastbare resultaat. De maatregelen met betrekking tot de Regie van Telegrafie en Telefonie vereisen een wijziging van de oprichtingswet. De desbetreffende artikelen zullen worden opgenomen in de mini-programmawet die de regering eerlang zal indienen.

De bijdragen van de Regie der Posterijen en de Regie van Telegrafie en Telefonie tot de gezondmaking van de overheidsfinanciën bedragen in totaal 10 589 miljoen.

Bij de bespreking van het eerste gedeelte van de begroting werd veel aandacht besteed aan de Regie der Posterijen. De krachtlijnen aan de grondslag van het beleid omvatten het voortzetten van de modernisering en van de reorganisatie, het verhogen van de commerciële slagkracht van het bedrijf en het aanmoedigen van een nieuw bedrijfsklimaat. De nadruk zal ook worden gelegd op een nieuwe bedrijfscultuur via informatie, vorming en motivering van het personeel.

Op de begroting 1989 voor de Regie der Posterijen komen 47 405 miljoen uitgaven voor en 47 407 miljoen inkomsten. De minister heeft ook gewezen op de modernisering en reorganisatie van het postbedrijf. Hiervoor wordt een beroep gedaan op *Team Consult*.

Dat de modernisering en commercialisering van het postbedrijf nu reeds de eerste vruchten afwerpen, wordt bewezen door de groeicijfers van zowel de nationale als de internationale snelpostservice.

Verscheidene commissieleden wensten dieper in te gaan op de reorganisatie van het postbedrijf en stelden vragen over de uitreikingskantoren, het postverkeer en de sorteercentra.

In zijn antwoord liet de minister verstaan dat elke fusiegemeente moet beschikken over één uitreikingskantoor. De op dit ogenblik bestaande uitreikingskantoren met minder dan vijf uitreikingsronden worden gefusioneerd met grotere kantoren. De samenvoeging slaat niet op de loketfunctie. Deze service blijft bestaan.

Naast de vijf grote sorteercentra Brussel, Luik, Antwerpen, Charleroi en Gent bestaan er momenteel 11 kleinere sorteercentra. In de fase van de reorganisatie blijven zij hun ondersteunende rol behouden. Inzake het personeelsbeleid verleent de programmawet van 30 december 1988 aan de Regie der Posterijen een permanente wervingsmachtiging binnen het vastgestelde budgettair raam. Dit laat niet alleen toe de wervingen beter te plannen, maar het biedt bovendien de mogelijkheid om sneller in te spelen op problemen van plaatselijke personeelstekorten, die in het verleden vaak aanleiding gaven tot sociale acties.

Voor 1989 worden er specifieke maatregelen genomen om het personeel de mogelijkheid te bieden gedurende de maanden juli en augustus ten minste twee weken vakantie te nemen.

Het reorganisatie- en moderniseringsplan wordt ondersteund door een specifieke actie naar het personeel toe. Het imago van het postbedrijf zal worden verbeterd en gemoderniseerd. Hiertoe zal een nieuw logo worden geïntroduceerd en zullen de reclamecampagnes van het bedrijf beter worden gecoördineerd en gestroomlijnd.

In antwoord op vragen van meerdere commissieleden verwees de minister naar de hervorming van de overheidsbedrijven in de sector communicatie en vervoer, die moet leiden tot een grotere beheersautonomie, een meer soepele werking en een grotere commerciële slagkracht voor de betrokken overheidsbedrijven. Hierbij moet rekening worden gehouden met de Europese context en de evoluerende behoeften van de consument.

Het tweede deel handelt over de Regie van Telegrafie en Telefonie. De telecommunicatie wint nog steeds aan belang in onze economie en samenleving. De uitdagingen zijn niet gering. Zij hebben betrekking op het permanent moderniseren van de infrastructuur om de dienstverlening op een hoog peil te houden en tevens aan te passen aan de nieuwe marktbehoeften.

Hierbij dient te worden gewaakt over de verdere gezondmaking van de eigen financiële structuur en het verwerven van een grotere commerciële ingesteldheid. De bruto-exploitatieresultaten worden voor 1989 geraamd op 82 063 miljoen; de andere opbrengsten op 8 466 miljoen, zodat de totale inkomsten 90 529 miljoen zouden bedragen. Vergeleken met de cijfers van 1988 betekent dit een stijging van 5,1 pct. De investeringen in 1989 bedragen 22 600 miljoen. Vergeleken met 1988 is dit een stijging van 8,6 pct.

Voor de verschillende disciplines geeft de minister aan dat het telefoonverkeer in 1988 een sterke groei kende. Verwacht wordt dat deze trend zich blijft doorzetten, onder meer in het licht van de geplande tariefherschikking.

Tevens is er, na de opening van het net van de tweede generatie, een onverwachte en explosieve toename van mobiliteitsabonnementen. Om dit probleem het hoofd te bieden werd het investeringstempo opgedreven en werden bestellingen geplaatst voor de uitbreiding van de capaciteit.

Enkele commissieleden stelden vragen over de datatransmissie, meer in het bijzonder inzake het gebruik van het DCS-net in vergelijking met het buitenland.

Volgens de minister behoort het Belgische net, zowel internationaal als nationaal, tot één van de voordeligste netten. Zeer recent werden in deze belangrijke groeisector een aantal nieuwe initiatieven genomen om aan de huidige technologie te voldoen.

Met het initiatief *Aline* wil de minister een vernieuwde commerciële aanpak van de Regie voor Telegrafie en Telefonie. De exploitatie van de breedband houdt ook het tot stand brengen in van een digitaal netwerk in Europa.

Inzake de dienst videotex werd de principiële beslissing genomen voor een proefproject in de provincies Limburg en Luik. De aanpak is nationaal en gericht op de groei van het videotextnet om samenwerking met de kabelmaatschappijen mogelijk te maken.

Enkele commissieleden hadden bedenkingen bij de gang van zaken in verband met de aangekondigde tariefvermindering. De minister bevestigde de intentie om over te gaan tot een tariefherschikking. De in de begroting 1989 ingeschreven operatie betekent voor de Regie voor Telegrafie en Telefonie een minderontvangst van 2,5 miljard op jaarbasis. In het kader van de tariefherschikking zal eveneens ruimte worden gemaakt voor een tariefcode, die het gebruik van info-kioskdiensten mogelijk zal maken.

In het laatste gedeelte heeft de commissie aandacht besteed aan de telecommunicatiebehoeften en aan het uitstippelen van een behoeftenprognose voor bestaande en toekomstige RTT-diensten. Het ontwikkelen van een meer globale telecomstrategie is noodzakelijk om een geavanceerde telecominfrastructuur te ontwikkelen. Ten einde de Regie voor Telegrafie en Telefonie voor te bereiden op een meer concurrentiële omgeving werd een commercieel consultant aangetrokken om de structuur te analyseren en beleidsvoorstellen aan de minister te formuleren.

De commissie heeft eveneens bijkomende uitleg gevraagd over de initiatieven van de minister op het Europese vlak. De minister is een groot voorstander van verdere democratisering van de Europese instellingen wat tot uiting moet komen in grotere bevoegdheden voor het Europese Parlement.

De bestaande spelregels dienen echter te worden nageleefd en in verband met de inhoudelijke aspecten heeft de minister geen principiële bezwaren tegen de richtlijn van mei 1988, die betrekking heeft op de organisatie van een onafhankelijk instituut inzake regelgeving en op het in concurrentie plaatsen van de eindapparatuur.

De wetstabel, de artikelen 1 en 2, evenals het geheel van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1988 werden aangenomen met 11 stemmen, bij 1 onthouding.

De wetstabel, de artikelen 1 tot 7, evenals het geheel van het ontwerp van wet houdende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1989 werden aangenomen met 11 stemmen, bij 2 onthoudingen. Het verslag werd goedgekeurd door de 15 aanwezige leden.

Ik richt nog een dankwoord tot de minister voor het tijdig indienen van zijn begroting en tot allen die hebben meegewerkt aan het tot stand komen van het verslag. Ik nodig de Senaat dan ook uit de beide ontwerpen van wet aan te nemen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anthuenis.

De heer Anthuenis. — Mijnheer de Voorzitter, de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1989 is voor het eerst sinds vele jaren zowel bemoedigend als boeiend. Ze is bemoedigend omdat de uiteindelijke resultaten van zowel de Posterijen als van de Telegrafie en de Telefonie een verbeterende trend vertonen ten opzichte van het vorige begrotingsjaar. Ze is boeiend omdat wij ons in het vooruitzicht van het zogenaamde Telecomontwerp midden in een interessante discussie bevinden over het al dan niet toekennen van een grotere beheersautonomie aan overheidsbedrijven.

Mijnheer de minister, al vertonen de resultaten van de Regie der Posterijen zowel inzake de exploitatie en de financiële opbrengsten als inzake de eigen ontvangsten een stijging ten opzichte van het vorige begrotingsjaar, dan betekent dit nog niet dat wij de stijgingspercentages als een absoluut succes beschouwen. De uitgaven namen immers eveneens toe. U hebt wel gezegd dat ze minder snel stijgen dan de inkomsten, maar het gaat slechts om een procentuele vergelijking. Wanneer wij het verschil berekenen tussen de uitgaven en de eigen inkomsten komen wij, althans volgens de door u verstrekte gegevens, tot de volgende resultaten: 45 635 miljoen uitgaven in 1988, min 33 133 miljoen eigen ontvangsten geeft een bij te passen verschil van 12 501 miljoen.

Voor 1987 waren er 43 830 miljoen uitgaven, waarvan wij de 31 374 miljoen eigen inkomsten moeten aftrekken, wat ons een verschil oplevert van 12 456 miljoen.

Hoewel de uitgaven procentueel minder snel stijgen dan de eigen inkomsten, was er in 1988 een stijging van het verlies ten opzichte van 1987, namelijk 45 miljoen. Dit zet ons tot enige voorzichtigheid aan bij de raming voor het begrotingsjaar 1989.

Wat leren ons nu de begrotingscijfers voor 1989? In de uitgavenbegroting is voor de Regie der Posterijen, in vergelijking met het begrotingsjaar 1988, een meeruitgave van 1 771 miljoen ingeschreven. Tengevolge van een regeringsbeslissing naar aanleiding van de begrotingscontrole is de staatshulp voor de Post tot 12 425 miljoen teruggebracht. Dit is een vermindering van 1 475 miljoen ten opzichte van 1988. Als wij nu die twee cijfers optellen, constateren wij dat dit een totale vermindering van 3 246 miljoen betekent. Ondanks deze forse vermindering bevestigt de minister dat er geen tekort op de exploitatierekening zal zijn. Hij rekent hierbij op het sterk in de hand houden van de uitgaven en een nogal forse toename van het postverkeer. Ik wil dit zeker niet eenzijdig weerleggen, maar toch twijfel ik en besluit ik dat de vooropgestelde cijfers als resultante van de begrotingscontrole moeilijk kunnen worden behouden. De volgende begrotingscontrole zal uitwijzen in hoeverre aan onderschatting werd gedaan.

Specifiek wat de modernisering en reorganisatie van het postbedrijf betreft, en aanknappend bij de begrotingscijfers, ga ik even in op de actuele toestand van de snelpost. Het is bekend

dat zowel de nationale, als de internationale snelpostservice een vrij grote opgang kent. Dit blijkt niet alleen uit de activiteiten van de Regie der Posterijen zelf, maar wordt eveneens bevestigd door de opgang van sommige privé-snelpostbedrijven. In de begroting voor 1989 wordt een analyse gemaakt van het aantal zendingen per snelpost. Ik meen dat deze toename van het volume aanleiding gaf tot de uitbreiding van het snelpost-wagenpark met meer dan 35 pct., dit wil zeggen met 43 auto's en evenveel minibuses. Graag vernam ik van de minister in hoeverre dit de rentabiliteit van de snelpost, rekening houdend met een geactualiseerde kosten-baten-analyse, zal verhogen of verlagen.

Ik stel vast dat in het personeelsbeleid van de Regie der Posterijen voor de eerste helft van dit jaar een totale werving van 2 160 eenheden in het vooruitzicht wordt gesteld. Er werd beweerd dat al deze wervingen binnen het vastgestelde kader van 45 500 eenheden vallen. Precies hiermee heb ik enige moeite. Ik lees in het verslag immers dat de huidige budgettaire personeelssterkte per 1 maart 1989 op 43 918 statutairen werd bepaald. Als men hierbij de geplande aanwerving van 2 160 eenheden telt, dan komt men aan een totaal personeelsbestand van 46 078 statutairen. Dit betekent dat 578 personeelsleden buiten het vastgestelde budgettaire kader zouden worden aangeworven. Ik kan mij natuurlijk vergissen, maar graag vernam ik van de minister in hoeverre de begroting voor 1989 hiermee rekening houdt.

Wat de Regie van Telegrafie en Telefonie betreft, verheugt het mij dat de bereikte resultaten een weliswaar bescheiden, maar toch structurele gezondmaking van de Regie verder mogelijk maken. Het blijft evenwel een open vraag of de aflossing van de structurele schuldenberg eventuele noodzakelijke en toekomstgerichte investeringen niet in de schaduw zal plaatsen en aldus de RTT zal hypothekeren. In sectoren als de RTT is een permanente modernisering van de infrastructuur immers noodzakelijk indien men de dienstverlening op een hoog peil wil handhaven en aan nieuwe marktbehoeften wil voldoen. Deze marktbehoeften situeren zich niet alleen op nationaal vlak, maar ook op internationaal vlak, zeker wanneer de eenheidsmarkt over een aantal jaren effect zal sorteren.

In hoeverre kunnen onze overheidsbedrijven, zoals wij die vandaag kennen, deze uitdaging aan?

De vraag is vroeger ook al gesteld en de discussie is dus niet van vandaag. «Etatisme», «privatisering» en «responsabilisering» zijn in dit halfrond vaak gehoorde termen die er duidelijk op wijzen hoe complex het probleem wel is, maar die ook aantonen hoe groot in de verschillende partijen de onenigheid is over de keuze van een definitieve oplossing.

Het gebrek aan autonomie van de overheidsbedrijven wordt vaak aangeduid als de hoofdoorzaak van de grote achterstand van die overheidsbedrijven inzake bedrijfsbeleid en modernisering. In ons land is deze situatie het duidelijkst bij de Regies, inzonderheid bij de Regie voor Telegrafie en Telefonie en bij de Regie der Luchtwezen, met andere woorden bij die Regies die het meest actief zijn in toekomstgerichte bedrijvigheden.

Indien men de overheidsbedrijven een concurrentiële armslag wil geven, moet men oog hebben voor een ruime beheersautonomie, voor voldoende manoeuvreerruimte teneinde toekomstige uitdagingen op te vangen en voor een versoepeling van het personeelsstatuut. Die drie sleutelgegevens zal men in een toekomstgerichte discussie niet kunnen ontwijken.

Mijn fractie heeft steeds vraagtekens geplaatst bij het nut van overheidsbedrijven die optreden op concurrerende markten, zeker in toekomstgerichte sectoren. De overdevens staatsinmenging wordt volgens de PVV best ingeperkt, zeker in activiteiten die ook, en zelfs efficiënter, door de privé-sector kunnen worden uitgevoerd. Het uitbesteden van taken, het verlenen van concessies of zelfs het volledig privatiseren van overheidsondernemingen en overheidsinstellingen houden stimulansen in voor meer innovatie en economische groei. De Regie der Posterijen, en vooral de Regie van Telegrafie en Telefonie, hebben nood aan een dergelijke strategie.

Een echt innoverend beleid in de commerciële sectoren heeft, zeker met het oog op Europa 1992, pas zin als de overheidsbedrij-

ven een grotere beheersautonomie verwerven, zodat zij aan echt mangagement kunnen doen. De begroting voor 1989 mist de kans om hiermee concreet een aanvang te maken. Om deze reden zal de PVV-fractie de begroting niet goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Bouchat.

M. Bouchat. — Monsieur le Président, je parlerai tout d'abord des budgets de 1988 et de 1989 de la Poste.

On ne peut que se réjouir de constater que, pour ces deux budgets, les dépenses augmentent dans une moindre mesure que les recettes propres. En effet, en deux ans, l'intervention totale de l'Etat aura diminué de plus de deux milliards, diminution compensée, en grande partie, par l'augmentation du trafic postal mais aussi par une compression des dépenses en matière de personnel.

Il faut cependant craindre que la modernisation et la réorganisation de l'entreprise postale ne se fassent trop lentement; en effet, le plan d'investissement quinquennal prévoyait quatre à cinq milliards à investir chaque année et nous constatons un niveau d'investissement beaucoup trop bas; il vous faudra donc, monsieur le ministre, amplifier le mouvement si vous voulez que les principes de la réorganisation ne se diluent pas dans les attermolements administratifs qu'impose une technique budgétaire désuète.

L'écueil de cette procédure trop pesante peut être évité par l'établissement d'un contrat de gestion. Ce contrat, dont je parlerai *in fine*, est absolument nécessaire pour donner plus de souplesse et d'autonomie à la Poste qui, en termes d'emploi, est le deuxième employeur de Belgique, public et privé confondus.

En ce qui concerne la RTT, je souhaiterais, en premier lieu, vous parler de l'aménagement des tarifs. Lors de la réunion de la commission, vous avez convenu, monsieur le ministre, que l'objectif à atteindre en matière de tarifs serait que la Belgique constitue, dans son ensemble, une zone à tarif unique.

Votre prédécesseur avait, le 13 septembre 1988, annoncé la réforme des différents tarifs, notamment une baisse du coût des raccordements et déménagements, une diminution du seuil d'admission au tarif social, une nouvelle diminution des tarifs internationaux et un réaménagement de la structure tarifaire interzonale.

Vous avez, nous avez-vous dit, l'intention de concrétiser cette réforme dans ces quatre directions.

On ne peut que souscrire à votre propos, surtout pour ce qui concerne le prix des communications internationales qui joue en notre défaveur: nous devons absolument, dans ce domaine, nous aligner sur le niveau européen.

Par contre, je ne partage pas les critiques formulées par la Commission des prix qui a refusé l'élargissement effectif du tarif zonal.

Cette attitude pénalise vraiment les habitants des zones à faible densité de population.

Le ministre Willockx l'avait bien compris. Son plan d'élargissement des zones tarifaires était un pas dans la direction du tarif unique.

Ainsi, au 1er mars 1989, selon le plan Willockx, un habitant de Bastogne aurait pu contacter, au tarif zonal, 120 000 abonnés au lieu des 6 645 que compte sa zone.

Il est vraiment regrettable d'avoir abandonné l'élargissement du tarif zonal.

Les arguments, pourtant, ne manquent pas:

1. Depuis la fusion des communes, un nombre important de communes chevauchent deux zones.

2. Cet élargissement du tarif zonal aurait, bien sûr, provoqué une majoration relative du prix de la communication, mais rien ne permet d'établir qu'il y aurait eu une relation de cause à effet entre une augmentation du prix des communications zonales et la recette globale du tarif zonal.

3. Les télécommunications ont pour but d'abolir les distances. On l'a compris pour le DCS ou *Data Communication Service*, qui a été créé pour la transmission des données.

Ce DCS est, en quelque sorte, le réseau téléphonique des ordinateurs et répond aux besoins des grosses entreprises.

Si mes informations sont exactes, pour le DCS, la RTT a adopté un tarif national unique, sans s'encombrer des distances qui ne sont plus prises en compte que pour le téléphone.

4. A l'heure actuelle, la différence du prix de revient entre une communication zonale et une communication interzonale doit être très minime. Ne serait-ce pas plus équitable d'établir les prix en fonction des coûts qu'en fonction de zonages kilométriques?

5. Le Parlement européen impose, pour 1993, une méthode unique de fixation de tarifs pour les communications intracomunautaires: cette directive nous oblige à revoir rapidement la politique tarifaire de la RTT: c'est, du reste aussi, le vœu de la *Task force*.

6. Les circonstances sont évidemment favorables pour réclamer le tarif national unique puisque le résultat brut est de 7 909 millions et le résultat net à affecter, de 4 469 millions.

Il est exact, monsieur le ministre, que la RTT se porte bien, en tout cas, beaucoup mieux qu'avant; mais, sans doute, est-ce dû aux compressions de personnel qui lui ont été imposées, compressions qui amènent tout naturellement une question.

En 1988, le personnel de la RTT a connu une diminution de 7 p.c., mais les demandes de raccordements, elles, sont en hausse spectaculaire et la RTT peut difficilement y faire face.

En France, la demande de raccordement est satisfaite en quelques jours alors qu'en Belgique, il faut plusieurs semaines pour l'obtenir.

Il y a deux ou trois ans, le nombre de ces demandes s'élevait à 60 000 et, en 1989, les demandes en souffrance excèdent les 100 000. Avec les années, la RTT prend donc de plus en plus de retard. En ne procédant pas à un recrutement, ne se prive-t-on pas d'une recette supplémentaire importante?

Je voudrais conclure en vous faisant part d'une inquiétude. Nombreux sont ceux qui affirment que la Belgique n'a plus un réseau de communication concurrentiel et performant et qu'elle accuse même un important retard sur ses voisins.

Je vous ai entendu, monsieur le ministre, défendre avec conviction le réseau numérique à intégration de service.

Vous lui avez donné un nom de femme, pour le rendre plus sympathique, sans doute. J'ai crié «Aline» pour qu'elle revienne, est-il dit dans la chanson. Plagiant le chanteur, je suis convaincu que «Aline» reviendra ... reviendra pour permettre à la RTT de reprendre enfin la place qu'elle n'aurait pas dû perdre dans le domaine des télécommunications.

Le champ d'application de ce nouveau système est énorme ... Au bout du fil de téléphone, il y aura une véritable station de télécommunications qui va non seulement bouleverser nos habitudes, mais aussi rendre confiance dans le statut public de la Régie des Télégraphes et Téléphones, statut qui est un sujet actuellement discuté dans tous les partis politiques. C'est pourquoi le PSC est et sera très attentif en matière de projet de réforme de certains organismes d'intérêt public, via la conclusion de contrats de gestion.

Pour la RTT, qui nous préoccupe aujourd'hui, cela implique qu'elle doit avoir la plus grande autonomie tout en étant responsabilisée, par le biais d'un contrat de gestion établissant clairement les contraintes fixées par l'autorité publique, par exemple, les obligations tarifaires, notamment dans une optique sociale et les compensations correspondantes fournies par les autorités.

Il faut d'ailleurs souligner que cette discussion dépasse nos frontières et que nos partenaires européens travaillent, eux aussi, à la redynamisation de leur service public: j'en veux pour preuve la France qui, dans le domaine des Postes poursuit, depuis plusieurs années, une politique de filialisation de certains services, tels que Chronoposte, créée pour faire une concurrence

efficace aux sociétés de courriers privées telles que Fédéral Express, entre autres.

Mais s'adapter au contexte européen, ce n'est pas seulement « être à la hauteur » des autres services publics européens, c'est aussi s'intégrer juridiquement à l'Europe de 1992. Car, pour un petit pays comme la Belgique, ayant une économie aussi ouverte que la nôtre, l'enjeu est de s'adapter à l'environnement international afin d'en tirer la plus grande croissance possible.

En matière de télécommunications, il faudra adapter notre législation au fameux Livre vert de 1987 et aux directives de 1988, en matière de services et de télécommunications.

C'est pourquoi le PSC soutiendra le projet de loi concernant les télécommunications, qui s'inscrit dans cet esprit. Séparer la fonction de normalisation et de surveillance de celle d'exploitation devrait armer la Belgique pour aborder l'Europe des télécommunications.

D'une part, les fonctions de réglementation, d'agrément, de contrôle seraient confiées au ministre qui a l'Institut belge des télécommunications dans ses attributions et l'institut devrait aussi assister le ministre dans la définition de stratégies de développement des télécommunications.

D'autre part, les fonctions d'exploitation seraient confiées à la RTT, Belgacom, société qui gèrerait l'infrastructure et les services réservés en monopole, en même temps qu'elle offrirait, en concurrence, des services non réservés, des terminaux, ainsi que toute prestation qui a directement ou indirectement rapport avec les télécommunications.

Tout en se rendant compte de la nécessité de ce pas vers une libéralisation des marchés publics de télécommunications, le PSC restera néanmoins vigilant quant à l'échéance et à l'étendue de la mise en œuvre de cette libéralisation européenne. Sinon, l'on pourrait pécher par excès d'ambition européenne. Aussi, il faudra trouver un équilibre entre public et privé, entre Belgique et Europe. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Jan Leclercq.

De heer Jan Leclercq. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik collega Schellens, rapporteur, feliciteren voor zijn uitstekend verslag. Het is een perfecte weergave van de zeer gedegen inleiding van de minister en van de interessante besprekingen die in de commissie werden gevoerd.

Ik zal trachten hier niet in herhaling te vervallen. Hetgeen in de commissie aan bod is gekomen, moet hier niet opnieuw worden gezegd.

Wel zou ik het even willen hebben over ten eerste, de Europese eenheidsmarkt van 1992 en de overheidsopdrachten in de sector van de telecommunicatie en, ten tweede, over de nieuwe initiatieven in de sector van de telecommunicatie.

Ten eerste, de Europese eenheidsmarkt van 1992 en de overheidsopdrachten, meer bepaald in de sector van de telecommunicatie.

In verband met het magische jaar 1992 zijn reeds tonnen papier volgeschreven en tal van rapporten gepubliceerd. Het is moeilijk, ook voor een aandachtig observator of geïnteresseerde, door de bomen het bos nog te zien.

Gelukkig voor hem organiseert men, op geregelde tijdstippen, een globale of thematische studiedag rond het onderwerp Europa 1992. Een van de meest interessante initiatieven in dit verband was ongetwijfeld de studiedag die het Planbureau op 12 december 1988 heeft georganiseerd rond de vraag hoe de overheid zich voorbereidt op enkele belangrijke economische problemen die zullen ontstaan na 1992.

Een der behandelde thema's was het openstellen van de overheidsopdrachten in de lid-staten van de Europese Gemeenschap voor alle ondernemingen uit deze lid-staten.

De uitgangspunten van de Europese Commissie zijn duidelijk terug te vinden in de richtlijnen die zij ter zake heeft uitgevaardigd. Het zijn er in totaal vier: een richtlijn inzake de overheidsopdrachten voor de leveringen, een andere inzake de werken,

een derde inzake de uitgesloten sectoren en een vierde inzake de telecommunicatie.

Wat deze laatste betreft, valt vooral te onthouden dat de telecommunicatie onderworpen is in de mate dat de diensten publiek zijn, of speciale of exclusieve rechten genieten, verleend door de lid-staten, of publieke netwerken beheren, of diensten inzake telecommunicatie voor het publiek verlenen.

Dit alles zou tot stand komen door middel van lijsten, in bijlage aan de richtlijnen.

Ik wil niet uitweiden over de juridische discussies omtrent de rechtsgeldigheid en de wijze van totstandkoming van deze richtlijnen. Deze discussie is reeds gevoerd in de commissie. Ik kan de minister en zijn Europese collega's volgen wanneer zij stellen dat de Europese Commissie autonoom geen wetgevend werk kan verrichten zonder het oordeel van het Parlement en de Ministerraad te kennen. Los van deze institutioneel-juridische discussie, blijft echter de vraag naar de inhoudelijke aspecten.

Duidelijk is in elk geval dat de sector van de overheidsbestellingen wordt opengetrokken naar zogenaamd gevoelige sectoren, zoals de telecommunicatie en aan een grote transparantie zal worden onderworpen. Duidelijk ook is een relatieve soepelheid van de procedures, gekoppeld aan de controle van de commissie. Dit moet normalerwijze een positieve invloed hebben op de prijs, de kwaliteit en de ontwikkeling van de produkten.

Er zijn echter een aantal voorwaarden aan verbonden.

Zullen de richtlijnen in alle andere lid-staten even nauwgezet worden gevolgd, zodat onze bedrijven niet worden benadeeld?

Zal de Belgische administratie zich voor haar opdrachten voldoende snel kunnen aanpassen aan haar nieuwe partners? Het vertrouwensklimaat van vroeger zou in sommige domeinen grondig dooreengeschud kunnen worden.

Zal de algemene sociaal-economische context in België gunstig blijven evolueren en als dusdanig ook de concurrentiepositie van onze bedrijven?

Zal er een tegenhanger van het Europees initiatief voor het openstellen van de markt, namelijk een Europese strategie van de openbare investeringen, komen?

Zal de meerjarenprogrammatie van de overheidsinvesteringen verder worden uitgebouwd? Zij is ten gevolge van de regionalisering thans complexer, maar tevens noodzakelijker dan ooit.

Een van de problemen is het ontbreken van een globale Europese strategie voor de overheidsinstellingen. Bijgevolg moet de Belgische overheid zich actief inspannen voor: systematische identificatie van de behoeften, vooral ten opzichte van de innovatie; de grondige analyse van de mogelijkheden in onze buurlanden, op Europees en wereldvlak in deze domeinen; de ondersteuning van onderzoek en ontwikkeling en de vastlegging van de nodige middelen hiertoe; een bijzondere inspanning met betrekking tot de normalisatie van uitrustingen en systemen en de erkennings- en certificatieprocedures om gewapend te zijn voor het te verwachten offensief van de grote lid-staten. Tenslotte, voor de tijdige en ruime informatie inzake de investeringsprogrammatie.

De toekenning van overheidsopdrachten in al deze gevoelige sectoren, moet dan ook aan een aantal voorwaarden voldoen. Deze instellingen moeten immers enerzijds zelf in hun financiële en economische structuur worden beveiligd. En anderzijds moeten de Belgische betrokken ondernemingen al hun kansen kunnen vrijwaren.

Vandaar volgende voorwaarden bij de toekenning.

Zij moet gebeuren — inclusief het *research and development* deel — op basis van een zo efficiënt mogelijke behoeftenomschrijving.

Zij moet uitgaan van langere-termijn-overeenkomsten die soepel genoeg zijn om tegemoet te komen, in nauwe samenwerking met de leveranciers, aan verbetering en aanpassing van de produktiviteit; trouwens, op deze manier kan ook een voldoende hoog volume bestellingen worden gegarandeerd, met een positief effect op de prijs en de technologische verbeteringen.

Zij dient niet alleen uit te gaan van de aankoopprijs, maar eveneens van kwalitatieve en financiële aspecten gedurende de levenscyclus van de produkten.

Naast de laagste prijs zijn ook andere criteria van belang bij de toekenning van de opdracht; er moet onder andere worden uitgegaan van de ervaring van de leveranciers, hun garantie inzake dienstverlening, onderzoek, enzovoort.

Het Planbureau komt dan ook, mijns inziens terecht, tot volgende besluiten:

Ten eerste, de Belgische overheid doet traditioneel voor de meeste opdrachten een beroep op openbare procedures. Door haar concurrentiekracht heeft de Belgische industrie zich steeds op deze markten weten te handhaven. De éénmaking van de Europese interne markt zal bijgevolg deze toestand niet grondig wijzigen.

Ten tweede, het geven van bestellingen uitsluitend aan de nationale nijverheid in de tot nu toe uitgesloten sectoren, bijvoorbeeld in het kader van conventies in de telecommunicatie, overlevingsplannen in de bedrijfstak rollend materieel, of uitrustingsplannen in de energiesector, is als dusdanig na de nieuwe richtlijnen niet meer mogelijk. Het aandeel van de Belgische economie in de uitvoering van deze bestellingen zal worden bepaald door de concurrentiekracht van de betrokken ondernemingen, en eventueel door de plaats en de rol van deze ondernemingen binnen multinationale bedrijven.

Ten derde, de Belgische industrie zal in deze sectoren — en ook in andere — een bepaalde verzekerde activiteit kunnen vinden in de mate dat een beroep wordt gedaan op beperkte en onderhandse procedures, zoals deze in de nieuwe richtlijnen van de commissie worden bepaald, bijvoorbeeld in geval van noodzakelijke technische verenigbaarheid met bestaande uitrustingen. Deze procedures zullen echter het voorwerp uitmaken van een verscherpte controle van de commissie.

Wat is nu precies de houding van de Europese Commissie ten opzichte van de inhoudelijke aspecten?

De houding van de Commissie van de Europese Gemeenschappen ten opzichte van de telecommunicatiesector werd uiteengezet in het in juni 1987 gepubliceerde Groenboek. Ze komt erop neer dat de gemeenschappelijke markt van de telecommunicatie in drie domeinen moet worden tot stand gebracht: de terminals, zodat aan de gebruikers ruime keuzemogelijkheden worden geboden, de diensten en de apparatuur voor het netwerk, zodat de internationale positie van de Europese industrie wordt geconsolideerd.

Het programma van de Commissie, dat in april 1988 in Berlijn op de vergadering van de Europese ministers verantwoordelijk voor de Telecommunicatie werd aanvaard, voorziet in: totale opening voor de concurrentie, van nu af tot eind 1990, van de markt van de terminals; geleidelijke opening voor de concurrentie, van 1989 af, van de markt van de diensten. Zo zouden alle andere diensten dan telefoon, telex en diensten voor het transport van gegevens eind 1989 moeten zijn geliberaliseerd; totale opening voor de concurrentie, tussen thans en eind 1989, van de markt van de individuele antennes voor het opvangen van uitzendingen per satelliet; geleidelijke aanpassing van tarieven aan de kosten; een reeks begeleidende maatregelen: scheiding van de reglementerende en exploiterende activiteiten van de PTT; definitie van de gemeenschappelijke beginselen van toegang tot het netwerk voor de leveranciers en gebruikers van diensten, stichting van een Europees Normalisatie Instituut voor de Telecommunicaties. Dit instituut is opgericht door de CEPT in maart 1988. Totale erkenning over en weer van de homologatie van terminals tussen het ene en het andere land, toepassing van de BTW op de telecommunicaties, toepassing van de Europese concurrentieregels, opening van de overheidsopdrachten.

Van deze maatregelen worden een aantal effecten verwacht, met name een hergroepering van ondernemingen om te profiteren van de belangrijke schaalvoordelen, vooral inzake centrales en R & D; een versterkte mededinging, prijsdalingen en een grotere concurrentiekracht bij de uitvoer.

Het valt moeilijk te zeggen wat de exacte weerslag zal zijn van de Europese eenheidsmarkt op de Belgische telecommunicatie-industrie.

Wel rijzen onmiddellijk een aantal vragen, waarop ik graag het antwoord van de minister zou kennen.

De tendens tot concentratie van ondernemingen op internationaal vlak met het oog op 1992 en als gevolg van de steeds toenemende ontwikkelingskosten, zal ongetwijfeld nog een tijd doorgaan. Is het denkbaar dat de bedrijfstak in België verstoken blijft van de gevolgen van dit herstructureringsproces, rekening houdend met zijn multinationaal karakter enerzijds en met de verwachte toenemende concurrentie anderzijds? Dreigt de Europese markt inderdaad voor een groot aantal produkten niet gemonopoliseerd te worden door de heel grote ondernemingen, die onderling een zeer hevige concurrentiestrijd voeren, en bestaat niet het gevaar dat de nationale administraties in de andere landen vooral de produkten kopen, die hun deugdelijkheid reeds hebben bewezen? Welke strategie, naast die van openstellen van de markten, kan daar eventueel door de EG-Commissie tegenover worden geplaatst?

Zijn de structuurwijzigingen in de sector al dan niet van die aard dat zij het *leadership* dat onze bedrijven voor sommige produkten hebben gehad en/of nog hebben in het gedrang brengen?

Rechtstreeks in verband hiermee: is de bestaande capaciteit aan speurwerk van de Belgische bedrijfstak voldoende om een zekere autonomie te vrijwaren? De vraag kan ook directer worden gesteld: wordt de in België ontwikkelde technologie ook hier aangewend?

Kunnen de bestellingen van de RTT, die ter uitvoering van de regeringsbeslissing van augustus 1987 werden of nog zullen worden geplaatst, de bedrijven een goede startpositie geven met het oog op 1992? Met andere woorden kaderen deze bestellingen in een aangepaste strategie van de ondernemingen?

Dezelfde vraag kan worden gesteld in verband met het speciale fonds voor R & D van 1,4 miljard per jaar.

Hoewel de Telefonie thans nog ongeveer 90 pct. van de totale ontvangsten van de RTT vertegenwoordigt, blijken de mogelijkheden van de zogenaamde diensten « met toegevoegde waarde » evident te zijn. Welke mogelijkheden worden hierdoor aan de fabrikanten van eindapparatuur geboden? Meer algemeen: welke zijn de mogelijkheden van nieuwe initiatieven en van KMO's in de telecommunicatiesector?

In een recent verleden werd in het kader van een politiek van industriële selectiviteit getracht een nationale referentie te creëren voor nieuwe produkten en systemen in het domein van de spits technologie. Daarbij werden drie criteria gehanteerd: de nieuwigheid van het produkt of systeem; de autonome capaciteit van de onderneming inzake ontwikkeling, productie en commercialisering; het bestaan van substantiële afzetmogelijkheden.

Hierbij rijst de vraag wat precies de weerslag zou kunnen zijn op de telecommunicatie-industrie van het wegvallen van de notie « nationale referentie met het oog op de export ».

Ik wil het nu even hebben over de nieuwe initiatieven in de sector der telecommunicatie. Men kan een poging doen om op de hierboven gestelde vragen een antwoord te verschaffen. Leest men alles zorgvuldig na wat over 1992 werd geschreven met betrekking tot de telecommunicatiesector, dan komt men vlug tot enkele essentiële vaststellingen:

1° Informatie en de verwerking hiervan, winnen steeds meer aan belang. De informatiestructuren in een eengemaakte wereld, hangen hoe langer hoe meer af van telecommunicatie;

2° De technologische levenscyclus van de produkten in de telecommunicatie wordt steeds korter, de loonkosten voor R & D nemen steeds toe, maar men kan ook op steeds vluggere manier grotere volumes produceren. De prijzen van de produkten vertonen een dalende tendens. Tot daar kort samengevat de economische gegevens van het probleem;

3° De Europese eenheidsmarkt biedt de producenten perspectief op eengemaakte normen en procedures voor alle landen uit de Gemeenschap. Dit is een kostenbesparing;

4° Vanaf 1990 stelt men een liberalisering in het vooruitzicht van de eindgebruikersapparatuur. Indien dit gepaard gaat met eengemaakte erkenningsprocedures voor de apparatuur, zal ook dit kostenbesparend uitvallen.

Ik denk dat wij naar 1993 toe een onderscheid moeten maken tussen enerzijds, de basisinfrastructuur en anderzijds, de infrastructuur van de eindgebruiker.

Onder basisinfrastructuur verstaat men de infrastructuur die de nationale PTT ter beschikking stelt en die toelaat allerlei informatie van punt A naar punt B over te brengen.

De ontwikkelingskosten van deze infrastructuur liggen zeer hoog en de levensduur ervan is betrekkelijk lang, namelijk 5 à 10 jaar. In deze sector worden de beslissingen nog sterk nationaal en bijgevolg politiek beïnvloed en is het aantal producenten eerder beperkt. Hoe zal 1992 op deze basisinfrastructuur inspelen?

In de eerste plaats zullen er zich waarschijnlijk verdere fusies en concentraties voordoen, al was het maar omdat in deze sector grote investeringen vereist zijn voor onderzoek en ontwikkeling, omdat grote hoeveelheden moeten worden geproduceerd en omdat de prijzen een dalende tendens vertonen.

Vervolgens zal ook veel afhangen van de mate waarin overheids subsidies verleend worden. Zullen we onze *know-how* in het toekomstige fusieproces werkelijk kunnen behouden?

Anderzijds is er, zoals gezegd, de infrastructuur van de eindgebruiker. Deze produkten worden veelal geproduceerd door KMO's, de levensduur van deze produkten is zeer kort, de beslissingen in deze sector worden zeer vlug genomen volgens de desiderata van de klant.

Hier zullen na 1992 wellicht de grootste verschuivingen plaatshebben. Het einde van het monopolie van de nationale PTT, ingevoerd onder impuls van de grote bedrijven die tot nog toe niet over een infrastructuur beschikten voor de eindgebruiker, is hier ongetwijfeld in zicht en ook wenselijk. Hier worden kansen geboden voor de KMO's en tevens ook voor de klant die, via de normalisatie, een veelheid aan potentiële leveranciers zal aantreffen. Daar rijst de vraag of onze RTT wel voldoende flexibel is om op deze evolutie in te spelen. Enkele ervaringen uit het verleden doen mij vrezen dat dit niet het geval is.

Hier rijst dan ook de levensgrote vraag naar de overlevingskansen, in de aldus gewijzigde context, van een overheidsbedrijf zoals onze RTT.

Na deze vrij algemene beschouwingen over de toekomstige evolutie van de telecommunicatiesector in het licht van de Europese eenheidsmarkt, zou ik tenslotte enkele vragen willen stellen over regionale problemen in de sector die tot uw bevoegdheid behoort.

1. Het nieuwe postkantoor te Blankenberge.

Sinds jaar en dag reeds — de eerste sporen in mijn dossier dateren van 1983 — is er sprake van de bouw van een nieuw postkantoor te Blankenberge, ter vervanging van het oude postgebouw in de Hoogstraat.

Het project omvat de bouw van een nieuw postkantoor in de De Smet de Nayerlaan, in samenwerking met de erkende bouwmaatschappij Het Lindenhof, die in het complex tevens 36 kleine sociale appartementen wil onderbrengen.

Het dossier heeft een lange procedure doorlopen en is uitmondend in een project van in totaal 60,2 miljoen, waarvan 14,8 miljoen ten laste van de Post, 9,2 miljoen ten laste van de Post en Het Lindenhof en 36,2 miljoen ten laste van Het Lindenhof alleen.

In dat verband had ik graag een antwoord bekomen op de volgende vragen:

1° Staat de Regie der Posterijen nog steeds achter dit project? Zo ja, wanneer mag men de start van de bouwwerken verwachten en de afwerking van het complex?

2° Hoe is het te verklaren dat thans nog belangrijke onderhouds- en aanpassingswerken worden uitgevoerd aan het oude postgebouw, dat toch zou moeten verdwijnen?

2. De werking van de sociale diensten bij PTT en RTT.

De personeelsleden van de Posterijen en de RTT beschikken over een uitgebreide infrastructuur aan sociale diensten, te weten de VZW «Sociale Werken van TT», de «Sociale Dienst der Posterijen» en het «Bijzonder Steunfonds voor de Postbedienden». In totaal zullen deze drie diensten kunnen beschikken over 370 miljoen toelagen ten laste van de begroting van PTT. Dit is een niet-onaanzienlijk bedrag dat het stellen van enkele vragen over de aanwending hiervan ten volle wettigt.

In de commissie heb ik reeds gevraagd in hoeverre de minister zeggenschap heeft in het beheer van deze sociale diensten.

De sociale diensten worden beheerd door de representatieve organisaties van het personeel. Ik heb hiertegen helemaal geen bezwaar, te meer daar de minister vertegenwoordigd is in het beheersorgaan en aldus toezicht uitoefent op de regelmatigheid van de beslissingen en over de opportuniteit van de investeringen.

De inspraak van de minister is echter niet steeds op een volgehouden en afdoende wijze georganiseerd. Ik illustreer dit met het voorbeeld van het vakantiecetrum van het «Bijzonder Steunfonds voor de Postbedienden» en het dossier inzake de vernieuwing van het vakantiecetrum te Wenduine.

In de huidige stand van zaken zal ik mij beperken tot het stellen van een aantal vragen. Conform de stelregels geponerd door wijlen Achilles Van Acker zal ik enkel die vragen stellen waarop ik het juiste antwoord ken. Hier gaan ze dan. *Venenum in cauda!*

1° Is het juist dat voor de studie-opdracht voor het vakantiecetrum in Wenduine eerst slechts één en vervolgens twee architectenbureaus *in the running* waren?

2° Is het juist dat geen van beide studiebureaus reeds eerder opdrachten hadden vervuld voor het Bijzonder Steunfonds?

3° Is het juist dat beide bureaus vergelijkbare prijsoffertes hadden ingediend?

4° Is het juist dat uw voorganger op het departement zijn voorkeur schriftelijk heeft laten kennen voor het studiebureau uit de kuststreek, eerder dan voor het andere uit Limburg?

5° Is het juist dat na een weinig duidelijke procedure, alsnog de voorkeur werd gegeven aan het bureau uit Limburg?

6° Is het juist dat de minister door zijn vertegenwoordiger niet werd ingelicht over de uiteindelijke beslissing, die zo zij al is tot stand gekomen, indruist tegen de wens van zijn voorganger?

Graag bekam ik een duidelijk en ondubbelzinnig antwoord op deze vragen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Grosjean.

M. Grosjean. — Monsieur le Président, avant d'en arriver à la discussion de la politique globale attachée au budget des PTT, vous ne m'en voudrez certes pas d'évoquer rapidement quelques petits problèmes qui concernent plus particulièrement mon arrondissement, c'est-à-dire celui de Verviers.

On s'oriente vers le maintien d'un seul bureau distributeur dans l'entité verviétoise, qui en compte actuellement trois. Ne croyez-vous pas qu'il serait utile de maintenir, dans les locaux améliorés de Verviers 2 installé à la gare de Verviers-Central, un deuxième bureau qui reprendrait la distribution des anciennes communes de Heusy, Ensival et Petit-Rechain, ainsi que le tri «départ», comme c'est actuellement le cas, profitant ainsi d'un endroit beaucoup plus favorable pour la clientèle et pour la Régie, puisque dans les locaux de la SNCB et à proximité de la SNCV?

Au sujet des bureaux, pouvez-vous me dire si et quand des mesures pourront être prises pour l'amélioration des locaux à Montzen, Dolhain-Limbourg et Pepinster?

Je vous pose les mêmes questions au sujet de la construction de nouveaux bureaux à Jalhay, Raeren, Malmédy et Welkenraedt.

Au sujet de ce dernier bureau, vous devez savoir qu'il dessert une commune en pleine expansion et qu'il n'est plus possible de satisfaire une clientèle de plus en plus nombreuse qui ne demande qu'une amélioration du service.

Je vous signale que ce bureau est installé dans des locaux provisoires, aménagés par la SNCB il y a une vingtaine d'années, ce qui constitue un problème tant au point de vue de la sécurité que du service. Une solution élégante serait de construire un bâtiment commun, sur le site actuel, en intégrant la nouvelle gare, la nouvelle poste, et un nouveau bâtiment pour le ministère des Finances. Je sais que cela pose des problèmes de coordination entre les trois ministères nationaux concernés, mais cela doit être possible si chacun veut y croire.

Mon intervention globale dans ce débat sera brève. Les discussions en commission auront permis de poser nombre de questions pertinentes, que le rapport de notre collègue Schellens reflète excellemment.

Je profite de l'occasion pour féliciter le rapporteur et remercier tous les membres de la commission pour leur esprit de synthèse et leur bonne connaissance des dossiers.

Je voudrais d'abord poser quelques réflexions d'ensemble sur les entreprises publiques, Poste et RTT, pour ensuite m'attacher au problème postal, à celui des Télécoms et, particulièrement, aux questions posées par la réforme de la RTT.

Monsieur le ministre, vous avez hérité de deux départements où beaucoup de choses bougent et au sujet desquels beaucoup de personnes s'agitent, à commencer par les défenseurs de la privatisation des bénéfices qui ne laissent à l'Etat que les créneaux difficiles et déficitaires. Je ne puis que vous engager à continuer le combat que vous menez pour le plus grand bien de la Régie et de l'Etat.

Vous poursuivez la politique inaugurée par votre prédécesseur au département, qui vise à créer un nouveau climat autour de l'activité de nos deux Régies. Certains problèmes sociaux, notamment à la Régie des Postes, ont été, sinon résolus complètement, au moins attaqués de front. Je pense à ce sujet à l'autorisation permanente de recrutement et aux mesures spéciales permettant aux postiers de prendre au minimum deux semaines de congé en été. Cela peut sembler dérisoire à certains, mais c'est important pour le climat et je dois reconnaître que l'on a trouvé un équilibre triangulaire entre le nécessaire effort budgétaire, la rencontre des besoins des usagers et la défense des intérêts légitimes des postiers.

Autre effort important accompli: la volonté d'une politique commerciale plus agressive, voire plus professionnelle, tant à la RTT qu'à la Poste. Enfin, je note une reprise du dialogue des Régies et de l'autorité de tutelle avec le personnel quant aux modernisations en cours et une réelle volonté d'informer le public.

A côté de ces éléments positifs — et j'espère que les discussions sectorielles permettront d'encore mieux apaiser le personnel — il faut constater que les agents des Régies — comme ceux d'autres entreprises publiques — se posent des questions quant à leur avenir.

Certains problèmes me paraissent même être passés sous silence. J'en viens ainsi à la Régie des Postes.

Je pourrais, certes, disserter longuement sur le plan Team-consult, heureusement aménagé par vos soins, monsieur le ministre, mais je préfère me tourner vers l'avenir, et particulièrement vers deux points précis: l'Europe 1992 et l'Office des chèques postaux.

Si, pour la RTT, et j'y reviendrai, la perspective de 1992 fait l'objet de débats, véhéments parfois, en revanche, on saisit moins bien l'influence de l'Acte unique européen sur certaines activités postales. Je souhaiterais que l'on se penche, dans l'éventail des services de la Régie — la poste aux lettres n'étant pas à mon sens concernée — sur les conséquences du Marché unique européen. Qu'en est-il des messageries privées? Comment comptez-vous régler le problème de la préparation à une concurrence accrue? Que pensez-vous des services financiers de la Régie et de leur avenir?

Cela m'amène à parler de l'Office des chèques postaux. Son sort, me semble-t-il, n'est pas réglé. Il conviendrait, monsieur le ministre, et je ne souhaite pas ici aller plus loin dans mon propos, de réfléchir au rôle et à l'avenir de cette institution. Disant cela, je n'entends pas interférer dans le débat sur la réforme des IPC. Que l'on me comprenne bien.

L'Office des chèques postaux, tout le monde le sait, occupe une part de plus en plus réduite dans le marché, et c'est regrettable pour la trésorerie de l'Etat qui trouvait là une rentrée substantielle.

Mais je crois qu'il faut se poser des questions sur les rapports que l'Office des chèques postaux peut avoir avec d'autres réseaux postaux, et même avec sa propre régie, ou avec certains réseaux financiers privés. A ce sujet, quelle est votre attitude, sachant qu'il y a trois scénarios: ne rien faire et disparaître dans dix ou quinze ans, désengager de manière programmée, ou redresser la tête et tenter de remonter la pente?

J'en viens à la RTT. Le débat crucial est, bien sûr, celui de sa réforme, qui se mêle aux questions posées par l'attitude de la CEE à ce propos. Ce débat est très vif. Je n'entends pas ici, monsieur le ministre, interférer dans les discussions qui, de nouveau, ont lieu au niveau gouvernemental.

Je constate que les services offerts par la RTT — sauf le télex, qui, manifestement, devient un monument relevant de l'archéologie des Télécoms — croissent de manière significative, preuve s'il en est de l'importance des Télécoms comme facteur économique, et aussi de profits à réaliser dans ce secteur. Certes, l'évolution technologique est très rapide, et les appétits voraces. Dans les conditions actuelles de fonctionnement, la RTT ne peut, à mon sens, être assez forte pour résister aux velléités d'accaparement qui se manifestent. Sans entrer dans le détail des problèmes, monsieur le ministre, je pense que vous avez raison de faire face à ceux qui veulent aller dans le sens voulu par la Commission des Communautés européennes, voire aller plus loin. Vous avez raison de mettre en avant les contraintes inhérentes au service public et l'intérêt du consommateur, l'intégrité du réseau, les conditions de base d'une saine concurrence et la sauvegarde des intérêts économiques et financiers de la RTT.

La concurrence suppose des règles communes, et je crois, effectivement, qu'il ne faut pas vouloir aller trop vite. Je pense que telle est également la conviction de certains de nos partenaires européens.

Que l'on sépare les fonctions de normalisation et d'agrément de celle d'exploitation, me paraît sain. Que l'on veuille, sous prétexte d'ouverture des marchés et de libéralisation, procéder à un repli des administrations des Télécoms sur des activités récessives pour laisser le beurre et l'argent du beurre à d'autres, me paraît, par contre, inacceptable.

Qu'il faille également, et je retrouve ici la Régie des Postes, trouver un nouveau cadre juridique permettant une plus grande souplesse dans la gestion du quotidien, pour pouvoir faire face à une concurrence accrue me paraît également inéluctable. C'est l'avenir de nos entreprises publiques qui se joue là. Je sais que le gouvernement s'en préoccupe, mais je souhaite qu'il respecte, à cet égard, l'esprit de la déclaration gouvernementale.

Je sais aussi — ce sera ma conclusion — que vous êtes attentif aux problèmes du personnel, mais surtout à la transformation des deux grands départements, certes difficiles, mais porteurs d'avenir au service du plus grand nombre et finalement au bénéfice de l'Etat et de la population.

C'est la raison pour laquelle, monsieur le ministre, nous suivrons le rapporteur qui, ce matin, au terme de son exposé, a demandé au Sénat de voter favorablement votre budget.
(Applaudissements.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Appeltans.

De heer Appeltans. — Mijnheer de Voorzitter, ons betoog zal zich vandaag beperken tot het deel Post van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1989 en de aanpassing voor het begrotingsjaar 1988.

Uit de aanpassing voor het begrotingsjaar 1988 blijkt dat de dotatie voor de Post werd verminderd met 1 miljard 150 miljoen. Dit zal door iedereen gunstig worden onthaald. De totale overheidstoelage aan de Post voor 1988 wordt daardoor teruggebracht tot 13,9 miljard.

Deze positieve trend zet zich verder in de begroting van de Post voor 1989. Door een bijkomende vermindering van de dotatie met 925 miljoen en een vermindering van de terugbetaling voor bewezen diensten voor 550 miljoen wordt de totale overheidstoelage teruggebracht tot 12,425 miljard, wat een verbetering met 1,475 miljard inhoudt. Deze gunstige ontwikkeling moet in de toekomst leiden tot de volledige verdwijning van de post dotatie uit deze begroting. De interne modernisering en reorganisatie, gekoppeld aan het verhogen van de commerciële slagkracht van de posterijen worden sedert jaren verdedigd als zijnde de krachtlijnen die de basis moeten vormen van het te voeren beleid voor de Post.

Onontbeerlijk daarbij is de vorming, de omvorming en de motivering van het personeel, waardoor het algemeen bedrijfsklimaat positief kan worden ontwikkeld. Verziekte toestanden kunnen niet in een handomdraai worden gewijzigd. Wij rekenen erop, mijnheer de minister, dat de reorganisatie, uitgewerkt in overleg met Team Consult, tot verdere positieve resultaten zal leiden. Elke reorganisatie doet pijn. De werknemers voelen zich persoonlijk geïsoleerd. Elke reorganisatie vraagt moed van de verantwoordelijken. Er dient een evenwicht te worden gevonden tussen de tegemoetkoming in de onvermijdelijke nare gevolgen op persoonlijk en familiaal vlak bij het uitvoeren van de fusie, enerzijds en het uiteindelijke doel, anderzijds. Op die wijze bekomt men een rendabel postbedrijf dat ten dienste staat van haar klanten. Een degelijk bedrijfsmanagement biedt gunstige toekomstperspectieven. Het succes van de snelpost bewijst dit.

De personeelslasten zijn in het postbedrijf van het grootste belang. De Post telt thans meer dan 45 000 personeelsleden en volgens de begrotingscijfers wordt dit aantal nog verhoogd. De vraag rijst of een uitbreiding van het personeel wel logisch is in het kader van een verdere modernisering en automatisering in het postbedrijf. Wij hebben de concrete cijfers van de minister voor het volgende jaar ontvangen. Welke evolutie plant men voor de toekomst inzake het aantal personeelsleden?

Een andere zorg is de specifieke reorganisatie en modernisering van de Postcheck. Ook hier moeten een aantal moderniseringenversneld worden ingevoerd en moet de commercialisatie met grote spoed worden voortgezet. Bezorgd vragen wij ons af of er op de markt nog voldoende ruimte over is om een rendabel en waardevol onderdeel van het postapparaat verder uit te bouwen.

De Regie der Posterijen heeft in ons land een enorme verantwoordelijkheid in het totaal van het overheidsapparaat. Wij waarderen de ruime uitleg die de minister in de commissie heeft gegeven. Wij rekenen erop dat de positieve resultaten zich in de toekomst in dezelfde zin zullen ontwikkelen. De omvorming van overheidsbedrijven is een grote verantwoordelijkheid. Mijn fractie wenst de minister daarbij te steunen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cardoen.

De heer Cardoen. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil mijn uiteenzetting opdelen in drie delen. Het eerste deel gaat over de RTT, het tweede over de Regie der Posterijen en tot besluit zal ik het hebben over het Bestuur der Postchecks.

In verband met de RTT zal ik kort zijn en mij beperken tot enkele vragen en een nogal streekgebonden probleem.

De meeste RTT-diensten kampen met een enorm personeelstekort, met alle gevolgen van dien. In mijn streek Ninove dreigt de toestand op dat vlak catastrofaal te worden. Ik heb reeds herhaalde malen de aandacht gevestigd op deze situatie en het zou mij verheugen mocht ik van de minister een duidelijk en

ondubbelzinnig antwoord krijgen en vernemen hoe men denkt hieraan iets te doen.

Mijnheer de minister, u kondigt ons voor 1989 de aanwerving aan van 651 personeelsleden onder wie 50 ingenieurs en 10 economen. Gaat het hier nog steeds om de personeelsleden die op grond van de regeringsbeslissingen met betrekking tot het RTT-contract in een onderzoekscel dienden te worden ingezet? Mocht dit het geval zijn, hoe komt het dan dat deze cel na bijna 2 jaar nog niet operationeel is en waarom zal in 1989 geen enkel ambtenaar van niveau I worden aangeworven op het moment dat erbij de RTT grote nood is aan gespecialiseerd kaderpersoneel?

Ik stel deze vragen omdat ik vrees dat door een personeelstekort de bestendige vorming, bijscholing en omscholing van het personeel die in zo'n erg technologisch bedrijf als de RTT van vitaal belang zijn, in het gedrang komen en omdat het uitblijven van vorming het dagelijks vervullen van de dienst en de dienstverlening aan de burger schaadt.

Ik ben trouwens ook benieuwd te vernemen, hoe het personeel, dat uiteraard van langsom meer met commerciële taken wordt belast, wordt opgeleid.

Mijnheer de minister, in onze streek baart het plan tot vernieuwing van al de elektromechanische centrales grote zorgen. Dit 10-jarenplan heeft een aanvang genomen in 1987 en zou derhalve moeten eindigen in 1996.

Met overtuiging pleit ik voor de modernisering van het net, in een veel sneller tempo. Ik wil het andermaal hebben over de problemen die ook op dat vlak rijzen in mijn streek. Ik daag u, mijnheer de minister, uit om op sommige momenten van de dag en ook na de normale werkuren binnen een redelijke tijdsduur een telefoonaansluiting te krijgen met een zonaal of interzonaal abonnee. Het is niet alleen tijdrovend, het is ontmoedigend en tegelijk discriminerend ten opzichte van abonnees uit andere gewesten, die op een normale wijze hun verbindingen verkrijgen.

Met 1992 voor ogen is de bevolking uit onze streek ver van gelukkig met de vooropgestelde vernieuwing van de elektromechanische centrales van Galmaarden en Oetingen die slechts in 1995 operationeel zouden zijn. Ik weet dat een prioriteitslijst inzake vernieuwing, opgesteld op basis van objectieve criteria, bestaat, maar de uitvoering van het vernieuwingsplan kan of mag toch niet derwijze worden gespreid, dat de telefoonabonnee, de cliënt, nog gedurende jaren het slachtoffer blijft van een trage vernieuwing van de RTT-apparatuur. Mijn verzoek is derhalve overduidelijk. Ik pleit voor een sterke vermindering in tijdsduur, van het vernieuwingsplan van het telefoonnet, opdat wij de eenmaking van Europa kunnen tegemoet gaan op het zelfde niveau als andere Europese landen en dit voor alle streken in ons land.

Ik reken op begrip voor deze toestanden en hoop van de minister een afdoend antwoord te krijgen.

Ik wou ook enkele beschouwingen formuleren bij de Regie der Posterijen. In het rapport Team Consult van 1984 werd vastgesteld dat 84 pct. van de totale werkingskosten van de Regie besteed werd aan personeelsuitgaven. Om tot een normale produktiviteit per personeelslid te komen achtte Team Consult een vermindering van 10 000 personeelsleden noodzakelijk. Dit moest geleidelijk gebeuren van 1985 tot 1990 door de rationalisatie van de huidige structuren en door aanpassing van de arbeidsnormen en van de beheersmethoden.

In deze optiek verscheen een koninklijk besluit waardoor slechts 20 pct. van de afvloeiingen door nieuwe aanwervingen mochten worden vervangen.

De vermindering van het personeelsbestand zou ook de mogelijkheid hebben geschapen om de barema's te verbeteren, waardoor een betere kwaliteit van personeel zou worden aangetrokken. Daarvan is tot nog toe echter weinig te merken.

Momenteel aanvaarden laureaten van de examens voor opsteller en onderpostontvanger de betrekking niet wegens de laag beoordeelde wedde. Ondanks het steeds opnieuw inrichten van examens kunnen de kaders niet worden opgevuld. Men zou — en dat was ook de visie van Team Consult — hoofdzakelijk

hoog gekwalificeerd personeel moeten aanwerven zoals universitaires, informatici en zo verder.

Sedert 1985 is het personeelsbestand met circa 7 000 eenheden verminderd, maar dit vond eerder zijn oorzaak in de besparingsopdrachten van de vorige regering en in de beperkte wervingsmogelijkheden van de Regie dan in de voorziene structuurwijzigingen.

De enige structuurwijzigingen die in de nabije toekomst worden gepland zijn de reorganisaties in fusieverband, waardoor de postkantons zullen samenvallen met de nieuwe gemeentelijke entiteiten.

Voor de rest blijkt er niet veel te zullen veranderen: in het ministerieel besluit van 29 september 1988 kondigde minister Willockx het behoud van de gewestelijke directies aan; in zijn brochure *Het Nieuwe Postbedrijf* wordt gesteld dat, naast de vijf grote industriële sorteercentra, ook de meeste kleine sorteercentra worden behouden, enzovoort. Er is dus weinig sprake van structurele wijzigingen.

In punt 4.2 van de inleidende nota van de minister wordt wel in een massaal wervingsplan voorzien dat de Regie op jaarbasis ongeveer 2 miljard zal kosten. Indien deze aanwervingen, die noodzakelijk zijn voor de huidige organisatie, niet gepaard gaan met structuurwijzigingen, gaan we terug naar de te zware personeelsbezetting die van de post het bedrijf heeft gemaakt dat in 1981 als failliet werd bestempeld.

De specifieke maatregelen waarvan wordt gesproken — ik verwijs naar het verslag — omvatten onder andere het sluiten van een groot aantal « wijkkantoren » tijdens twee tot vier weken gedurende de aanstaande vakantieperiode.

Deze maatregel is weinig klantvriendelijk en bevordert slechts in geringe mate het toestaan van bijkomende vakantie. Het sluiten van de wijkkantoren zal een grotere toeloop verwekken in de kantoren die openblijven, zodat daar minder zal kunnen worden overgegaan tot het afschaffen van diensten dan vorige jaren het geval was.

Daarenboven bestaat het reëel gevaar dat de klanten van het kastje naar de muur worden gestuurd voor het afhaken van aangetekende en omvangrijke zendingen die vruchteloos werden aangeboden en waarvoor een bericht werd achtergelaten. De postmannen zullen rekening moeten houden met de verschillende sluitingsdata van de wijkkantoren en zullen zich gemakkelijker vergissen. Er bestaat een mogelijkheid tot klantenverlies, hetgeen niet opweegt tegen de magere voordelen voor het personeel. Het is misschien goed om, rekening houdend met deze opmerkingen, een evaluatie te maken. Een goed bedrijfsklimaat wordt ten eerste bevorderd door het objectief bepalen van de personeelsbehoeften per dienst.

Het is bij het postpersoneel algemeen bekend dat met dezelfde normen in het ene gewest heel wat ruimere organisaties worden gemaakt dan in het andere. Merkwaardig is dat de controlediensten van het centraal bestuur de overdreven ruime organisaties niet corrigeren. Dit is ontmoedigend voor de organisatoren die hun werk ernstig verrichten.

Bij de besparingsmaatregelen wordt er geen rekening mee gehouden dat ze de normen strak hebben toegepast aangezien alle bestaande organisaties met eenzelfde vast percentage dienen te worden verminderd. Aldus wordt ernstig organisatiewerk bestraft.

Tot nu toe zijn er geen algemeen geldige parameters beschikbaar om op een objectieve wijze het personeelsbestand te bepalen van de sorteercentra en van de gewestelijke directiediensten. Dit bestand wordt op een pragmatische, en daardoor dikwijls onrechtvaardige wijze, bepaald. Als er dan toch, zoals sommigen beweren, methodes worden gebruikt om het potentieel van deze diensten te bepalen, dan zijn deze in ieder geval bij de gewestelijke directie niet bekend. Het moet toch mogelijk zijn om aan de hand van objectieve criteria, zoals oppervlakte, bevolkingscijfer, aantal bussen, grote afgevers, omvang der afgiften, enzovoort al deze diensten over een op dezelfde wijze berekend personeelsbestand te laten beschikken. Dit zou niet alleen rechtvaardiger zijn maar wellicht ook besparingen mogelijk maken.

In een nota van de Algemene Directie 5 van 30 januari 1989 wordt de oprichting aangekondigd van een sectie « Financien » per gewestelijke directie, onder de leiding van een ambtenaar van het niveau 1, die belast zou worden met de controle op de doeltreffendheid van het beheer. Tot nu toe blijft echter onduidelijk op welke wijze deze sectie haar taak zal kunnen uitoefenen.

Een goed bedrijfsbeheer vereist het bepalen van de verantwoordelijkheden en de beschikking over de bedrijfsboekhoudkundige gegevens om het beleid van de verantwoordelijken te kunnen evalueren. Slechts op deze wijze kan het verminderen van de uitgaven en het verhogen van de winst worden aangemoedigd.

Intussen liet de Regie in haar diensten een document circuleren met de titel « Beheerscontrole », waarin de dekkingscoëfficiënt ontvangsten-uitgaven per gewest zijn opgenomen. Dit geeft ons een bijzonder klaar overzicht van de ontvangsten en uitgaven per gewest en biedt de mogelijkheid om te vergelijken. Opvallend en zeer merkwaardig hierbij is dat, als men geen rekening houdt met het eerste gewest, dit is Brussel, en met het tiende gewest, dit is het sorteercentrum Brussel-X, die door de massale afgiften bevoordeeld zijn, de gemiddelde dekkingscoëfficiënt van de vijf overblijvende Vlaamse gewesten 86,68 bedraagt, terwijl dit voor de vijf overblijvende Waalse gewesten slechts 54,75 is. Dit moet ons tot nadenken stemmen en schijnt te bevestigen dat men dringend toe is aan een rechtvaardige en objectieve bepaling van de personeelsbehoeften.

Het nieuwe postbedrijf, waarvan wij dromen en waarop de bevolking wacht en recht heeft, zal en kan alleen gestalte krijgen in een aangepaste structuur, waarbij de beslissingsbevoegdheid en de verantwoordelijkheid gedecentraliseerd worden, naar motiveerbare eenheden met meetbare en gemeten resultaten.

Mijnheer de minister, ik weet ongeveer wat u denkt over het probleem van de vakantie bij de Posterijen, maar toch wens ik van u nog eens duidelijk te vernemen hoe u de achterstand inzake roloverloven en verloven waarop men buiten de overuren rechtmatig aanspraak kan maken, denkt op te vangen. Wij staan immers voor de grote vakantie-periode van juli en augustus en zoals elk jaar rijzen voor de Regie der Posterijen problemen.

Tot slot kom ik tot enig commentaar aangaande het Bestuur der Postchecks, dat binnen de PTT-sector het zwaar zieke kind kan worden genoemd. Het Bestuur der Postchecks is een bijna vergeten instelling. Iedereen kent haar trieste verhaal uit de jaren zeventig: onbestaand management, verkeerde beslissingen, machtsontplooiing van een vakbondsleder, die later moest worden ontslagen, verkeerde computerbestellingen die miljarden opslopten, enzovoort. Het gaat met het Bestuur der Postchecks reeds 20 jaar bergaf.

Nochtans blijft het een indrukwekkende financiële instelling. In de compensatiekamer van de Nationale Bank staat zij in de top vijf wat het aantal verrichtingen en de omvang van de bedragen betreft. Jaarlijks wordt op de rekeningen van het Bestuur der Postchecks zowat 36 000 miljard frank ingeschreven. Jaarlijks worden meer dan 200 miljoen verrichtingen uitgevoerd, of ongeveer 1 miljoen per werkdag. Jaarlijks worden meer dan 40 miljoen verrichtingen voor staatsrekenplichtigen uitgevoerd.

Last but not least, het Bestuur der Postchecks verschaft werk aan 20 000 personen volgens de audit van Team Consult van mei 1987. Wanneer het Bestuur der Postchecks zou verdwijnen, zouden 10 000 arbeidsplaatsen verloren gaan, die nu ten laste van het Bestuur der Postchecks zijn. Nog eens evenveel arbeidsplaatsen zouden op de tocht staan omdat de taak van de postkantoren zelf helemaal zal moeten worden herdacht.

Het wordt nochtans stilaan een publiek geheim dat het Bestuur der Postchecks verdwijnt. Niet één regeringslid, ook niet de minister van PTT, heeft oor voor de alarmkreten van de directie en het personeel. Op basis van objectieve cijfers is, althans indien de verantwoordelijke minister geen interesse heeft voor het reddingsplan, het einde van het Bestuur der Postchecks gepland over 10, maximum 15 jaar.

Ik zou niet begrijpen dat een beleidsverantwoordelijke onverschillig kan zijn voor deze situatie.

De heer Colla, minister van Posterijen, Telegrafie en Telefonie. — Mijnheer Cardoen, staat u toe dat ik u even onderbreek? Ik zal straks uitgebreid antwoorden op de vragen die zijn gesteld, ook over het Bestuur der Postchecks. Omdat u zegde dat u straks misschien niet meer aanwezig kunt zijn wil ik nu even repliceren op uw uitspraak dat geen enkel lid van de regering, de minister van PTT inbegrepen, gehoor geeft aan de noodkreten van de directie en van het personeel van het Bestuur der Postchecks. Ik laat u helemaal de verantwoordelijkheid voor deze uittaling, maar ik bestrijd ze ten stelligste.

De heer Cardoen. — Mijnheer de minister, ik heb alleen gezegd dat ik niet zou begrijpen dat een minister van PTT geen oor zou hebben voor de alarmkreten van de directie en het personeel van het Bestuur der Postchecks.

Ik benadruk nogmaals, mijnheer de minister, dat de terugval van het Bestuur der Postchecks een jaarlijks verlies zou betekenen van ongeveer 1 000 arbeidsplaatsen. Ik meen trouwens dat u dit verlies niet in uw budget hebt verrekend.

Ik kan de onverschilligheid van de beleidsverantwoordelijken voor het Bestuur der Postchecks wel enigszins nuanceren. Ik begrijp dat u voor een deel erfgenaam bent van hetgeen vóór u is gebeurd, en dat u de nodige tijd en ruimte moet hebben om de problemen grondig aan te pakken.

De jaren zeventig waren voor de Postchecks catastrofaal. Terwijl concurrerende instellingen een sterke technische vooruitgang boekten en netwerken uitbouwden, was het Bestuur der Postchecks één grote technische puinhoop wegens het onvermogen om computers te gebruiken.

Intussen is echter een grote inspanning geleverd om die technische achterstand in te halen. Het Bestuur der Postchecks kan nu om het even welke technische opdracht aan. Ik kan dit staven met een voorbeeld: in Nederland krijgt men pas sinds enkele weken vanuit het postkantoor toegang tot de rekening van de houder van een postchequerekening. In België kan dit reeds geruime tijd in 800 postkantoren. Als we niet dringend ingrijpen, zal de activiteit van de Postchecks verder blijven dalen. Bij zijn oprichting in 1913 kreeg het Bestuur der Postchecks als opdracht het beheer van zichtrekeningen, maar deze enige opdracht voldoet niet meer aan de economische realiteit van vandaag. Met één enkel produkt wordt het een gevecht tegen windmolens en is overleven ondenkbaar. Om de terugval tegen te gaan, moeten andere produkten worden ingeschakeld en moet een beroep worden gedaan op de mogelijkheden van de technische vooruitgang en van de betere dienstverlening.

Mijnheer de minister, wij feliciteren u voor uw positieve beslissing om Postomat tegen het einde van het jaar te integreren in het Bancontact-net. Dat is een stap in de goede richting. Waarom zou het Bestuur der Postchecks de zichtrekening niet op een faire wijze mogen vergoeden zoals dat gebeurt in Groot-Brittannië en in Zwitserland ook bij sommige privé-instellingen bij ons? Zo heeft de ASLK recent beslist 3 pct. uit te keren op zichtrekeningen.

Met de middelen waarover het Bestuur der Postchecks beschikt, kan het niet kampen tegen de concurrentie. Het is hoog tijd om het Bestuur der Postchecks nieuwe mogelijkheden te geven.

Een ander probleem dat nefast is voor het beheer van dit Postchecksbestuur heeft te maken met het statuut dat onvoldoende autonomie geeft. Dit bestuur kan zich niet onafhankelijk opstellen hoewel het op alle niveaus over competente medewerkers beschikt, bekwame directeurs aangesteld vanuit de verschillende partijen. Men zou zelfs van een voorbeeld van depolitisering kunnen spreken. Alle geuren en kleuren zijn vertegenwoordigd. Ook een paar managers, aangetrokken vanuit het bedrijfsleven, zijn er aanwezig en verwachten meer autonomie.

Mijnheer de minister, het Bestuur der Postchecks wil onafhankelijk werken. Geef deze instelling een autonoom statuut. Trouwens, ook andere overheidsbedrijven vragen dit. Voor het verlenen van die autonomie aan het Bestuur der Postchecks is geen wijziging van een wet of een koninklijk besluit nodig. Het

Bestuur der Postchecks is thans ingekapseld in de logge structuur van de Regie der Posterijen, zodat alle reddingsinitiatieven vastlopen op de bureaucratie van het Muntcenter of van het hoofdbestuur van de Posterijen.

Tot besluit heb ik duidelijke en precieze vragen over het Bestuur der Postchecks. Bent u bereid, mijnheer de minister, het management van het Bestuur der Postchecks op een autonome wijze aan zijn toekomst te laten werken en bent u bereid de zichtrekening open te stellen voor spaar- en kredietverrichtingen? Indien u hiertoe niet bereid is, hoe zal u dan de teloorgang van het Bestuur der Postchecks plannen? Zal u het een langzame en natuurlijke dood laten sterven? Ik ben hiervoor bevreesd, maar hoop toch dat u zal inzien dat er dringend iets moet worden gedaan. Of is u zich ervan bewust dat het Bestuur der Postchecks nog een toekomst heeft? Het antwoord op deze vraag is zeer belangrijk voor de 20 000 gezinnen, die voor hun bestaan afhankelijk zijn van de tewerkstelling bij het Bestuur der Postchecks. (*Applaus.*)

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, je vous propose d'interrompre ici la discussion générale du budget des Postes, Télégraphes et Téléphones. En effet, le ministre a accepté d'intervenir à 15 heures, ce qui nous permet d'aborder maintenant le point 3 de notre ordre du jour, à savoir le projet de loi portant approbation de la Convention Benelux concernant la coopération transfrontalière entre collectivités ou autorités territoriales, faite à Bruxelles le 12 septembre 1986.

Ik stel u voor de algemene beraadslaging over de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie te onderbreken. De minister heeft namelijk aanvaard te antwoorden om 15 uur. Dit maakt het mogelijk punt 3 van onze agenda betreffende het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Benelux-overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten, opgemaakt te Brussel op 12 september 1986, nu nog aan te vatten. (*Instemming.*)

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE BENELUX-OVEREENKOMST INZAKE GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING TUSSEN TERRITORIALE SAMENWERKINGSVERBANDEN OF AUTORITEITEN, OPGEMAAKT TE BRUSSEL OP 12 SEPTEMBER 1986

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION BENELUX CONCERNANT LA COOPERATION TRANSFRONTALIERE ENTRE COLLECTIVITES OU AUTORITES TERRITORIALES, FAITE A BRUXELLES LE 12 SEPTEMBRE 1986

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Benelux-Overeenkomst, opgemaakt te Brussel op 12 september 1986.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de la Convention Benelux, faite à Bruxelles le 12 septembre 1986.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Wyninckx, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, na twee en een half jaar wachten en na herhaaldelijke vragen van de collega's De Belder en Suykerbuyk en van mijzelf, kunnen wij de Senaat eindelijk vragen deze overeenkomst goed te keuren. Zoals blijkt uit het verslag, heeft de commissie het ontwerp eenparig aangenomen. Voor zover ik weet zijn er thans geen politieke wolffijzers of schietgeweren meer. Ik hoop dan ook dat de Senaat het ontwerp eveneens eenparig zal aannemen, zodat het nog vóór het zomerreces door de Kamer kan worden behandeld.

Na twee en een half jaar wachten, wil ik toch ook eens een kritisch geluid laten horen. Ook collega Suykerbuyk, die een lange ervaring heeft in grensoverschrijdende problematiek, zal waarschijnlijk straks op enkele punten ingaan.

Ik vraag mij af of na de inwerkingtreding van deze overeenkomst sommige vormen van grensoverschrijdende samenwerking door administratieve formaliteiten niet moeilijker zullen worden dan in het verleden. De intercommunale voor kabeldistributie waarvan ik voorzitter ben, levert bijvoorbeeld reeds verscheidene jaren signalen aan een aantal Nederlandse gemeenten. Wij hebben hierbij nooit moeilijkheden ondervonden, want het gaat om een privaatrechtelijke overeenkomst. Noch de voorgedijoverheden in België en Nederland, noch de Provinciale Staten in Nederland of de Belgische provinciebesturen, noch de bevoegde ministers, noch de regio's van PTT in België en Nederland hebben de uitvoering van deze overeenkomst ooit bemoeilijkt. Wanneer een administratie echter wetteksten voorhanden heeft, blijkt zij vaak bureaucratisch te gaan functioneren. Aldus zou deze overeenkomst die de grensoverschrijdende samenwerking wil bevorderen, die samenwerking wel eens kunnen bemoeilijken. Dat is de enige vrees die ik, bij het einde van een lange procedure, wens te uiten.

Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de Senaat de commissie te volgen en het ontwerp van wet straks eenparig aan te nemen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Suykerbuyk.

De heer Suykerbuyk. — Mijnheer de Voorzitter, met de rapporteur zeg ik: «Eindelijk.» Het wetsontwerp houdende goedkeuring van de Benelux-overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten kende immers een lange lijdensweg, die voor een deel te wijten is aan de wijze waarop de Raad van State dit heeft bekeken. Het verheugt ons dat er nu een einde aan komt en ik druk met de rapporteur de wens uit dat deze overeenkomst eenparig zal worden goedgekeurd om nadien snel te kunnen worden overgezonden naar de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Gemeenschapsraden. Pas nadien zal het ontwerp van wet van kracht kunnen worden.

Het belang van deze overeenkomst bestaat erin dat de initiatieven die reeds lang werden genomen in de grensoverschrijdende sfeer, voornamelijk tussen België en Nederland — wat gewoon te maken heeft met het geografische feit dat de Belgisch-Nederlandse grens de langste is en de Luxemburgs-Belgische grens de kortste — nu een institutionele basis krijgen.

Dat is niet zonder belang. Ik beaam de rapporteur wanneer hij beweert dat wat bedoeld is om bepaalde aangelegenheden in de praktijk te vergemakkelijken, niet het tegenovergestelde resultaat mag hebben. Anderzijds bevat deze overeenkomst een aantal artikelen die het mogelijk maken bestaande lacunes aan te vullen. Wanneer wij de grensoverschrijdende initiatieven die thans bestaan overschouwen, stellen wij vast dat deze behoren tot de sfeer van het privaatrecht of tot de vrijwillige sfeer zonder dat er enig bindend karakter aan de samenwerking verbonden is. Zij is vrijblijvend en kan dus op ieder moment worden stopgezet.

Er bestond geen statuut. Onderhavige overeenkomst schept de mogelijkheid om een statuut te bepalen. Zulks is belangrijk omdat wij op die wijze tot continuïteit in de actie, tot efficiëntie en doelgerichte samenwerking kunnen overgaan.

Paragraaf 1 van artikel 3 van de overeenkomst bepaalt zeer duidelijk dat men bevoegdheden kan verlenen aan samenwerkingsverbanden van regeling en bestuur.

Paragraaf 4 van artikel 3 is van groot belang voor de rechtspositie van het personeel. In de meeste samenwerkingsorganen van enige omvang en waar men te maken heeft met personeel, borst men steeds op de vraag welk statuut aan dat personeel moet worden toegekend en welke hun rechtspositie is. In paragraaf 4 wordt zeer duidelijk verwezen naar het statuut. Wij lezen: «Het recht van de plaats van vestiging van de maatschappelijke zetel van dit lichaam is van toepassing met betrekking tot de rechtspositie van het personeel.» Deze zaken komen bijna als vanzelfsprekend over, maar dit was in de praktijk helaas niet altijd het geval. Deze overeenkomst heeft de grote verdienste dit statuut vast te leggen.

Het spreekt ook vanzelf, en in het verslag alsmede door de Raad van State onderstreept, dat deze overeenkomst geen verdrag kan zijn, omdat dan artikel 68 van de Grondwet van toepassing zou zijn.

Bij de bedenkingen die in de commissie werden geformuleerd, heb ik enkele vragen. In de commissie wordt gesteld dat de overeenkomst slechts betrekking heeft op een zeer beperkte reeks handelingen. Is dit niet te eng geformuleerd?

In de commissie werden overigens geen voorbeelden van samenwerking gegeven. De uitdrukking «dunne handelingen», die tot tweemaal toe is gebruikt en die erop wijst dat het om een zeer beperkte overeenkomst zou gaan, staat haaks op artikel 2 waarin zeer duidelijk wordt gezegd dat men allerhande administratieve afspraken kan maken. Maar, dat is niet het belangrijkste.

Er staat ook in artikel 2, paragraaf 2: «De in artikel 1 bedoelde territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten kunnen voor de concretisering van hun samenwerking administratieve afspraken maken en openbare lichamen of gemeenschappelijke organen instellen.» Dat betekent toch wel iets. Het kan niet zijn dat men de drie landen toelaat in de sfeer van de grenssamenwerking openbare lichamen of gemeenschappelijke organen op te richten en men ze dan geen bevoegdheden geeft. Men heeft zich nogal minimalistisch opgesteld wanneer men over de «dunne handelingen» sprak.

Mijnheer de minister, ik wil vijf opmerkingen maken in verband met de inhoud van de overeenkomst.

Een eerste opmerking gaat over het toezicht. Artikel 4, paragraaf 1, dat het toezicht regelt, is voor mij niet erg duidelijk. Het luidt: «Op de besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam zijn met inachtneming van artikel 3, vierde lid — dat wil zeggen het voorbehoud dat men maakt in verband met de rechtspositie van het personeel — de controle- en toezichtsregelen voorzien in het interne recht van de Overeenkomstsluitende Partijen van overeenkomstige toepassing.»

Het is mij niet duidelijk welke procedure van toezicht hier wordt bedoeld. Welk land zal het toezicht uitoefenen? Het is vanzelfsprekend dat het toezicht in België wordt uitgeoefend, al naargelang de materie, door de nationale overheid of door de Gewesten.

Dat is echter de kwestie niet. Het is zaak dat, wanneer men spreekt over toezichtsregelen opgenomen in het interne recht van de overeenkomstsluitende partijen, de vraag moet worden gesteld welk intern recht van toepassing is. Ik herinner mij dat bij de bespreking van de materie in de Interparlementaire Beneluxraad deze vraag werd gesteld, maar niet werd beantwoord. Het is nochtans een wezenlijke vraag. Men kan zich indenken — hier zit ik een beetje op het spoor van de opmerking die werd gemaakt door collega Wyninckx — dat een toezicht houdende overheid die niet bepaald gelukkig zou zijn met de oprichting van zulk een openbaar lichaam omdat niet wordt gezegd welke instanties het toezicht uitoefenen, haar goedkeuring niet wil geven aan een bepaalde akte van oprichting.

Ik heb begrepen dat de erkenning van een openbaar lichaam volgens de regels van het interne recht moet gebeuren. Ik blijf op mijn honger bij de vraag welk intern recht naargelang het geval van toepassing is: het Belgisch, het Nederlands of het

Luxemburgs. Dat is een zeer belangrijke vraag, want elke oprichting begint met de goedkeuring door de voogdijoverheid. Wij moeten duidelijk weten hoe dat geregeld is.

Een tweede opmerking gaat over de conflicten. Ik wil daar niet lang bij stilstaan. Wij leven in een land dat enige ervaring heeft met conflicten. De procedure die moet worden gevolgd is nogal log. Wanneer men na allerhande arbitrage niet tot een oplossing komt, wordt de beslissing overgelaten aan het Comité van ministers. Sluitend is die regeling niet, maar wij tillen daar niet te zwaar aan. Tot een sluitende regeling kan men vrijwel nooit komen.

Mijn derde opmerking is inhoudelijk ook belangrijk. Het is goed dat men de Benelux Economische Unie heeft ingeschakeld als administratief en logistiek instrument bij het oplossen van de conflicten en ook bij het begeleiden en coördineren van wat binnen deze overeenkomst mogelijk is.

Hier rijst wel degelijk een probleem. Krachtens het Benelux-verdrag heeft het secretariaat van de Benelux Economische Unie geen bevoegdheden op het gebied van de culturele aangelegenheden. In de Beneluxraad zijn wij omtrent de gevolgen daarvan ruimschoots ingelicht. Wij hebben in dat verband heel wat negatieve ervaringen.

In de praktijk zullen heel wat samenwerkingsovereenkomsten echter slaan op culturele aangelegenheden. Het zijn geen gezochte voorbeelden wanneer ik in verband met wat men grensoverschrijdend kan doen spreek over het gezamenlijk beheer van een cultureel centrum, het gezamenlijk opzetten van een muziekschool, een bibliotheek, een sportcentrum enzovoort.

Kortom, in de socio-culturele sector in het algemeen zullen samenwerkingsverbanden tot stand komen, omdat men daar vooral de nood zal aanvoelen.

De logistieke steun van een Benelux Economische Unie, die ter zake echter geen bevoegdheid heeft, is een schakel die in de keten ontbreekt. Dat moet men oplossen en dat kan men ook door het instrument, dat de Benelux Economische Unie is, te verruimen zodat het ook voor die materies bevoegdheid krijgt.

Ik maak die opmerkingen vanuit de hoop dat dit systeem ook in de praktijk werkzaam zal zijn.

Het vierde aspect is zo mogelijk nog moeilijker. Het is duidelijk dat de samenwerking betrekking heeft op bevoegdheden van de territoriale autoriteiten. Een aantal zaken zijn nochtans belangrijk voor de samenwerking, maar behoren niet tot de exclusieve of uitsluitende bevoegdheid van die territoriale gemeenschap.

Ik verwijs bij wijze van voorbeeld naar de samenwerking — of wat mogelijk zou moeten zijn — tussen politiekorpsen. Zij kunnen alleen maar samenwerken in de gemeenten voor zover het administratieve politietaken betreft. Het deel « gerechtelijke politie » is geen gemeentelijke aangelegenheid.

Deze nood om tot samenwerking te komen, bestaat in heel wat grensgemeenten. Ik meen dat er een probleem zou kunnen zijn, maar ik zou graag de minister horen verklaren dat dit niet het geval is.

Hetzelfde is ook zo inzake rampenplannen. Rampenplannen hebben te maken met milieuaangelegenheden. Die aangelegenheden zijn complex en behoren tot de bevoegdheid van de gemeenten. Deze moeten rekening houden met de bevoegdheidsverdeling tussen de Gewesten en de nationale overheid. Sluitende rampenplannen, waarover afspraken worden gemaakt, kunnen via deze Benelux-overeenkomst niet worden opgesteld. Als ik mij hier vergis, zou ik dat ook graag vernemen. Het is belangrijk dit facet te beklemtonen.

Een vijfde aspect is dat de minister in artikel 5 de mogelijkheid inschrijft om een ambtenaar aan te wijzen die belast is met het opvolgen van deze materie. Ik vind het jammer dat alleen de nationale instantie en de provincies, en niet de Gewesten, die ambtenaar kunnen aanwijzen.

Het belangrijkste is toch wel dat de mogelijkheid bestaat. Ik spreek de hoop uit dat men deze grensambtenaar zeer snel aanwijst zodat hij « voluntaristisch » zijn medewerking kan verlenen waar er nood is aan begeleiding.

Dit is een belangrijke stap in het kader van de Benelux-samenwerking. Wij moeten beseffen dat een aantal zaken niet zijn opgelost en wij moeten geen overdreven verwachtingen koesteren bij deze overeenkomst.

Immers, de problematiek van de grensgebieden kan niet alleen met samenwerkingsakkoorden worden opgelost. Ik verwijs in dit verband naar het verslag van mevrouw Boot dat in 1984 werd uitgebracht in het Europees Parlement, namens de Commissie voor het regionaal beleid. Daarin werd gezegd dat men met dit soort overeenkomsten op regionaal en plaatselijk niveau de negatieve gevolgen van de grenzen voor de bewoners van de grensstreken slechts ten dele kan verminderen omdat voor bepaalde aangelegenheden de lokale besturen niet bevoegd zijn. Ik denk hier onder meer aan de problematiek van de grensarbeiders, de fiscaliteit, de sociale zekerheid, de hinderlijke identiteitscontrole bij grensovergang enzovoort.

Deze overeenkomst is dus geen definitieve stap. Het gaat echter wel om een belangrijke stap waardoor een aantal Benelux-akkoorden worden vervolledigd. Ik denk hier onder meer aan het verdrag met betrekking tot de wederzijdse hulp bij ongevalen dat wij hier voor twee jaar hebben goedgekeurd. Dit akkoord vervolledigt de samenwerking. De cirkel wordt steeds enger. Hier wordt nogmaals bevestigd dat Benelux een voortrekker kan zijn op Europees vlak. Ik sluit mij dan ook aan bij de rapporteur om de Senaat uit te nodigen dit ontwerp zo vlug mogelijk en bij voorkeur eenparig aan te nemen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tindemans.

De heer Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik was aanvankelijk van plan in dit debat enkel het woord te voeren indien het absoluut noodzakelijk zou zijn. Ik ben echter zozeer onder de indruk van de twee sprekers, dat ik aan mijn plicht zou tekortschieten mocht ik niet ingaan op de opmerkingen die ze hebben gemaakt en de vragen die zij hebben geformuleerd.

Ten eerste, indien het inderdaad vrij lang geduurd heeft vooraleer de Senaat zich kon uitspreken over deze overeenkomst is dit — het is geen nutteloze verdediging — zeker niet te wijten aan het departement van Buitenlandse Betrekkingen. Men heeft gewezen op de Raad van State, maar er zijn nog andere instellingen die de tekst van dit ontwerp ernstig hebben bekeken, vragen hebben gesteld en naar een antwoord op die vragen hebben gezocht.

Ten tweede, wil ik aan de heer Wyninckx zeggen dat de intercommunale, als instelling, in dit verband inderdaad in aanmerking komt. Ik meen echter dat de intercommunale die hij genoemd heeft, elektriciteit produceert, dus een produkt verkoopt en derhalve niet rechtstreeks onder toepassing valt van deze overeenkomst.

De heer Wyninckx. — Die intercommunale houdt zich bezig met kabeldistributie en niet zozeer met de produktie van elektriciteit, mijnheer de minister.

De heer Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Ik dacht in de eerste plaats aan het materieel aspect...

De heer Wyninckx. — Die intercommunale verkoopt programma's, geen stroom, noch aardgas.

De heer Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen. — De charme van het politieke leven is dat men altijd voor onverwachte situaties komt te staan en met onverwachte vragen moet afrekenen. De intercommunale die u heeft aangehaald, houdt dus wel degelijk verband met deze overeenkomst. Het is goed dat dit opgenomen wordt in de *Parlementaire Handelingen* opdat men er later naar zou kunnen verwijzen.

Ten derde verheugt het me dat nu ook de Senaat deze overeenkomst kan goedkeuren. Het is een positieve daad de samenwerkingsmogelijkheden te verruimen tussen wat men vroeger noemde « ondergeschikte besturen » terwijl men nu liever spreekt van « nevensgeschikte besturen ». Dit zal bijdragen tot het creëren

van een meer menselijke maatschappij in West-Europa en vooral in Benelux.

Ik heb de commissie van de Europese Gemeenschap gevraagd of zij nieuwe voorstellen wil uitwerken om in de Europese Gemeenschap het leven van de grensbewoners en hun grensoverschrijdend verkeer te vergemakkelijken, naast wat reeds bestaat. Voorzitter Jacques Delors is daarop enthousiast ingegaan en heeft mij beloofd dat de commissie binnenkort voorstellen ter zake zal indienen.

De heer Suykerbuyk sprak over de pioniersrol van Benelux en ik beaam dat volkomen. Ik hoop dat de Europese Gemeenschap met haar voorstellen nog verder zal gaan om het leven van de grensbewoners in Europa te vergemakkelijken.

De heer Suykerbuyk heeft een paar vragen gesteld over de tekst en een paar tekstkritische opmerkingen gemaakt. Ik kan de tekst natuurlijk niet aanvullen naar aanleiding van een debat in Kamer of Senaat. De tekst is de tekst, dat moet ik de jurist Suykerbuyk niet vertellen. Ik beklemtoon — en dat lost zijn probleem grotendeels op — dat het duidelijk is, dat het recht van de drie Beneluxlanden onaangetast blijft. Men kan dit positief of negatief beoordelen, maar het is zo. De statuten van een op te richten openbaar lichaam zullen zo moeten worden opgesteld, dat ze niet strijdig zijn met de wettelijke regels die in het betrokken land gelden. Dat geldt ook voor het toezicht, dat steeds moet overeenstemmen met de interne rechtsregels. Het toezicht voor België moet dus volgens de Belgische wetgeving en door een Belgische instelling worden uitgeoefend. Hetzelfde geldt voor alle landen die de conventie hebben ondertekend.

Dat het geheel wat log is, kan ik niet verhelpen. Het is de vrucht van een internationale samenwerking.

Ik maak nu enkele opmerkingen inzake cultuur, hoe gevaarlijk het ook is voor een minister van de nationale regering daarover te spreken. Wij moeten altijd goed voor ogen houden wat de cultuurautonomie van de Gemeenschappen betekent: de normatieve bevoegdheid ligt bij de Gemeenschappen. Niets verbiedt twee gemeenten echter een overeenkomst te sluiten en gezamenlijk initiatieven te nemen, zelfs over de grenzen heen, vermits zij daarbij geen nieuwe normen uitvaardigen. Deze schakel ontbreekt dus niet.

De heer Suykerbuyk. — Mijnheer de minister, dat heb ik niet gezegd. Ik heb gewezen op het feit dat de Economische Unie van Benelux die geen culturele dimensie heeft, misschien in haar werking moet worden aangepast om precies in culturele aangelegenheden beter de rol van begeleider te spelen.

De heer Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen. — U begrijpt dat ik mij daarover niet uitspreek. De verantwoordelijke lichamen voor de cultuur kunnen echter wel gemeenschappelijk getroffen initiatieven aanmoedigen en eventueel zelfs steunen, vermits de culturele autonomie reeds sinds 1970 internationaal geldt. Bij het nalezen van de tekst zie ik dus geen bezwaar.

Op het probleem van de politiekorpsen ga ik nu niet in. Ik ben de minister van Binnenlandse Zaken niet en ik wens mijn bevoegdheid niet te overschrijden. Het probleem van de politie moet ook in het Belgisch kader worden gezien. Soms zijn er pijnlijke botsingen bij het achtervolgen van misdadigers en in de strijd tegen het banditisme, wanneer politiekorpsen en gerechtelijke instanties hun gebiedsomschrijving te buiten gaan. Wij zullen dat probleem vroeg of laat moeten bekijken.

Ik geef een voorbeeld: men heeft me eens verteld dat alles was geregeld om in het arrondissement Turnhout een groep misdadigers te arresteren. Zij sloegen op de vlucht en toen zij op het Antwerpse grondgebied kwamen, was er geen toelating om de achtervolging daar verder te zetten. Dit gebeurt in het

kader van de Belgische organisatie. Ik zal daar niet dieper op ingaan.

Over de rampenplannen kan ik niet spreken, maar volgens mij komen daarbij ook andere aspecten aan bod dan de louter ecologische. Het moet mogelijk zijn tot een samenwerking te komen om mensen te helpen, onmiddellijk hulp te bieden, bijvoorbeeld de brandweer te mobiliseren en zo meer.

Tot slot enkele woorden over artikel 5 van de overeenkomst. Dit artikel geeft een omschrijving van de taken van de ambtenaar voor de grenscontacten.

Ik hoop dat hij zo spoedig mogelijk zal worden aangewezen. In dat verband ga ik akkoord met de opvatting van de heer Suykerbuyk en heb ik volgende opmerking. Op het ogenblik beschikken wij over voldoende arrondissementscommissarissen. Misschien zou één van hen met die taak kunnen worden belast. Dan hoeven er geen nieuwe benoemingen te gebeuren. De arrondissementscommissaris zou immers onmiddellijk zijn taak kunnen opnemen.

Tot daar mijn bedenkingen bij uw gerechtvaardigde opmerkingen in verband met de Beneluxovereenkomst. Eindelijk zullen wij ze kunnen goedkeuren. Volgens mij is het een menselijke maatregel om het leven aan de grenzen te harmoniseren en te vergemakkelijken en de contacten een minder eng nationaal aspect te geven. Deze conventie zal bijdragen tot een grotere verbroedering, tot minder tegenstellingen en meer samenwerking. Dit zijn goede doelstellingen en ik verheug mij erover dat de heer Wyninckx de Senaat heeft uitgenodigd om het wetsontwerp unaniem aan te nemen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Article unique. La Convention Benelux concernant la coopération transfrontalière entre collectivités ou autorités territoriales, faite à Bruxelles le 12 septembre 1986 sortira son plein et entier effet.

Enig artikel. De Benelux-overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten, opgemaakt te Brussel op 12 september 1986 zal volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Dames en heren, ik stel voor onze werkzaamheden te onderbreken.

Je vous propose d'interrompre nos travaux. (*Assentiment.*)

De Senaat vergadert opnieuw, vanmiddag te 15 uur.

Le Sénat se réunira cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten te 12 h 30 m.*)

(*La séance est levée à 12 h 30 m.*)

Chambres législatives

S E N A T

Tables des publications

Les diverses publications du Sénat (*Annales*, *Compte rendu analytique*, *Beknopt Verslag*, Bulletin des *Questions et Réponses et Documents*) parues au cours de la session extraordinaire de 1988 feront l'objet d'une part de **Tables cumulatives**, contenant des références « matières » et des références « auteurs et orateurs » ainsi qu'une liste numérique des projets et propositions de loi, et d'une autre part, d'une **Table alphabétique des Questions et Réponses**.

Les abonnés aux *Annales parlementaires* et les abonnés au Bulletin des *Questions et Réponses* recevront, sans aucune formalité de leur part, un exemplaire de l'édition bilingue des tables qui les concernent.

Les autres personnes intéressées obtiendront ces tables respectivement au prix de 300 F (+ 28 F de frais d'expédition) et de 70 F (+ 9 F de frais d'expédition) à la Direction du *Moniteur belge* - Service de vente.

Wetgevende Kamers

S E N A A T

Tabellen van de publikaties

De verschillende publikaties van de Senaat (*Handelingen*, *Beknopt Verslag*, *Compte rendu analytique*, Bulletin van *Vragen en Antwoorden en Documenten*), verschenen tijdens de buitengewone zitting 1988, worden verwerkt, enerzijds in **Cumulatieve tabellen** die een « zaakregister » en een register van « indieners en sprekers », alsook een nummerlijst van de ontwerpen en voorstellen van wet bevatten, en anderzijds in een **Alfabetische Tabel van Vragen en Antwoorden**.

De abonnees op de *Parlementaire Handelingen* en de abonnees op het Bulletin van *Vragen en Antwoorden* ontvangen automatisch een tweetalig exemplaar van de desbetreffende tabellen.

Andere gegadigden kunnen de bovenvermelde tabellen verkrijgen tegen de prijs van respectievelijk 300 F (+ 28 F verzendingskosten) en 70 F (+ 9 F verzendingskosten) bij het Bestuur van het *Belgisch Staatsblad* - Verkoopdienst.